

ГАДЗЕНІЯ

Чацвер
2 лістапада 2000 г.
№ 41 (488)
Кошт 70 рубліў

Успышка гепатыту

На Гарадзеншчыне зарэгістраваная успышка віруснага гепатыту А. Узровень захврвания ім па вобласці павялічыўся сёлета ў тро разы.

Рост зарэгістраваны ў 9 раёнах, найбольшы - у Івейскім, Мастоўскім і Слонімскім. Захворванне выяўлена ў 842 чалавек, 420 з якіх - дзеці да 14 гадоў.

Цяпер неспрыяльная сітуацыя з гепатытам А захоўваецца на Мастоўшчыне, дзе ў шэрагу школ, вымушаны былі абвясціць каранін і зараз прымоўца меры па ліквідацыі ачагаў захворвання.

Ася Куніцкая

У Гродне, нарэшце, з'явіцца аб'язная дарога?

30 кастрычніка адбылося пасяджэнне камісіі Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя, на якім разглядаліся экалагічныя праблемы горада Гродна.

Як паведамілі ў прэс-службе Міністэрства, паводле вынікаў пасяджэння, Гарадзенская гарадская інспекцыя прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя рэкамендавана пры фармаванні плану дзяянняў па аздораўленні гарадской экалогіі на 2001-2005 гады ўнесці ў гарвыканкам прапановы па вырашэнні найболыш актуальных прыродаахоўных праблемай. Сярод іх - будаўніцтва аб'язной аўтамабільнай дарогі і пашырэнне сеткі гарадскога электротранспарту, а таксама завяршэнне стварэння сістэмы арганізаванай ачысткі горада і збудаванне новага палігона па захаванні бытавых адходаў. Апрача таго, удзельнікі пасяджэння звязнулі ўлагу Гарадзенскага гарвыканкама на недапушчальнасць несвоечасовага пералічэння сродкаў экалагічнага падатку ў гарадскі фонд аховы прыроды.

Марат Гаравы

Брузгі зноў адчыняюцца

15 лістапада адкрыеца памежны пераход Брузгі-Кузніца для пропуску транспартных сродкаў усіх відаў.

Пераход быў зачынены на працягу трох месяцаў на рэканструкцыю. Як паведамілі нам у аддзяленні памежнага кантролю Гарадзенскага памежнага атрада, польскі бок афіцыйна паведаміў пра гатоўнасць да адкрыцця пераходу.

Ул. інф.

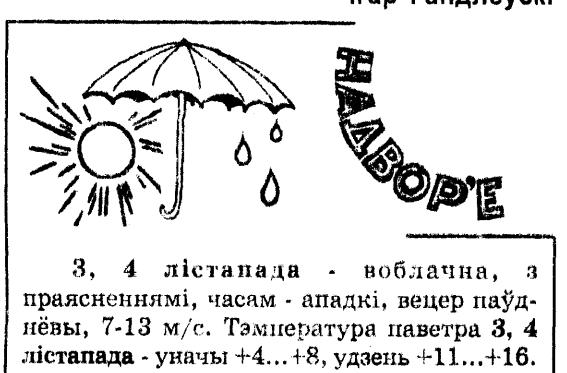
Тэатр лялек святкую юбілей

З 3 па 8 лістапада у Гарадзенскім абласным тэатры лялек пройдзе святочны тыдзень, прысвечаны 20-годдзю тэатра. З нагоды юбілея будуць паказаны лепшыя спектаклі, створаныя ў розны час.

Заўтра а 17-й гадзіне глядачоў чакае прэм'ера - канцэртная праграма «Уесь свет - тэатр», падрыхтаваная гарадзенскімі лялечнікамі адмыслова да юбілея. У канцэрце выступяць Юрый Буракоў, Марына Лазараў, Віктар Шалкеў чы іншыя вядомыя артысты. Тыя, хто заўтра не здолее патрапіць на ўрачыстую імпрэзу, зможа паглядзець яе 7 лістапада (пачатак у 19.00).

На працягу святочнага тыдня юных глядачоў чакаюць прыемныя сустэречы з героямі спектакляў «Неверагодны ілюзіён», «Снежная каралева», «Прыгоды Піоніка», «Казка пра Ямеля». Дарослыя запрашаюцца на спектаклі «Тутэйшыя», «Прыхадзень», «Гарбата на дваіх» і «Трагедыя аб Макбете».

Ігар Гандлеўскі

3, 4 лістапада - воблачна, з праясненнямі, часам - ападкі, ветэр паўднёвы, 7-13 м/с. Тэмпература паветра 3, 4 лістапада - уначы +4...+8, уздень +11...+16.

Галасавалі ЗА лепшае жыццё?..

Ізабелінскі выбарчы ўчастак N40 Мастоўскай выбарчай акругі. Франц Аўдзей, прадстаўнік ВХК, які быў назіральнікам на гэтым участку, падзяліўся сваімі ўражаннямі ад выбараў на сяле:

- «Маё з'яўленне выклікала сярод членаў камісіі пярэпалах і нездавальненне, аднак старшыня камісіі вымушаны была дазволіць мне назіральніку за выбарамі. Уражвало тое, што камісія і мясцовыя ўлады не ведаюць занакадаўства, а выконваюць указанні зверху. Смешна было глядзець, з якой разгубленасцю старшыня камісіі апраўдвалася перед раённым начальніцтвам, чаму так мала людзей галасуе. Калі на 9 гадзін у раёне прагаласавала толькі 25 чалавек, на выбарчым участку з'яўлілася сакратарка адміністрацыйнай камісіі Русакова, а пазней - і спадар Жураўскі з аблыванкамі.

Калі мы паехаі з выязной скрыні, дык наогул адкрылася жахлівая карціна. Ніводны

чалавек не ведаў не толькі - каго выбірае, але і ў які орган! Гэта гэне ведалі нават 24-гадовы шаффер з Ваўкавыска і трактарыст з калгаса «Ізабелін». Старыя, наогул, казалі: «За каго траба, за таго і галасуйце, а подтіс свой мы паставім».

Калі я спытаў у адной з бабуляў, чаму яна будзе галасаваць за доктара, дык у адказ пачуў такое, ад чаго ледзіве не пападалі сябры камісіі: «Галасаваць за доктара скажаў на пропаведзайце Уладзімір з Ізабелінскага прыходу...».

Пасля закрыцця выбарчага ўчастка старшыня сельсавета Іван Прымачок адразу пачаў вызвучаць спісы тых, хто не прыйшоў на выбары. Восі і пасправай адказаць непавагай на маленькую просьбу прагаласаваць таму, да каго ты абавязкова прыйдзеш з больш значайнай і надзённай праблемай».

Занатаваў
Павал Мажэйка

Бачылі вочы, што выбіралі...?

29 кастрычніка Гарадзеншчына даабірала сем прадстаўнікоў у палату. У выніку да генерала Фралова з кампаніяй, якім удалося атрымаць мандат у першым туры галасавання, далучыліся два вертыкальшчыкі, тро генеральныя дырэкторы, проста дырэктар і афганец.

25-працентовы бар'ер, неабходны для яўкі выбарчыкаў, значна аслабіў націск уладных структураў на працоўныя калектывы. Але не зняў яго зусім. Многія з тых, хто вымушаны быў прыйсці на выбарчы ўчастак 15 кастрычніка, у мінулу нядзельню адмовіліся ад гэтыя «права». Таму на Гарадзеншчыне, замест 68 у першым туры, працэнтых, хто ўзяў удзел у другім, знізіўся ажно да 53,7 працэнта.

У Гроднені ў Лідзе яўка выбарчыкаў была наогул менш за 50 працэнтаў. Па Гарадзенскай-Занёманскаі акрузе прагаласавала 43 працэнта, па Гарадзенскай-Цэнтральнай - 47,3 працэнта, па Гарадзенскай-Паўночнай - 46,7 працэнта, па Лідской-Гарадской - 48,4 працэнта.

Абсалютна верагодна, што гэтыя лічбы адлюстроўваюць сапраўдныя памеры выбарчых фальсіфікацый у першым туры галасавання. Відавочна, што не

будзь уладнага прэсу, так званных выбараў пераўтварыліся ў гучныя пышкі.

Не меншую цікавасць выклікаюць і акалічнасці абрання новых палатнікаў. Падакальна, але «народных абраўнікаў», як яны самі сабе цяпел будуць называць, народ фактъгіна не падтрымаў.

Супраць Андрэя Лосева, члена КПБ, які абраўся па Гарадзенскай-Цэнтральнай акрузе, прагаласавала 19 547 чалавек, а «за» - толькі 13 450.

У акрузе пражывалае больш як 72 тысячи выбарчыкаў, таму Андрэй Лосеў стаў дэпутатам, атрымаўшы падтрымку толькі 18-20 працэнтаў грамадзянінаў.

Іэнтычнае сітуацыі ёсць на Гарадзенскай-Паўночнай акрузе, дзе быў абраўся Ганна Бурава. За Бураву аддалі галасы 13 099 выбарчыкаў, а «супраць» - 19 589.

Што тычыцца сацыяльнага пахождзания «новаабра-

ных» на Гарадзеншчыне, дык яно не можа не ўражваць сваёй аднасаслоўнасцю.

Андрэй Лосеў - генеральны дырэктар ААТ «Гродна-аптгандал», Ганна Бурава - дырэктар дырэкторы ўнітарнага прадпрыемства «Вытворчы гандаль камбінат «Хвалья», Сяргей Скрабец - генеральны дырэктар ЗАТ «Гандлёвыя Дом Белабаеўскія», Генадзь Дылеўскі - генеральны дырэктар менскай юрдычнай фірмы «Уладыка». Не інчай, недаткальнасць, што дасягнула дэпутацкі мандат, сёння ў бізнесоўцу ўагу золата.

Наступных абраўнікаў: Сяргей Камянецкі - старшыня Гарадзенскай абласной арганізацыі ГА «Беларускі саюз ветэранаў вайны ў Афганістане» і два вертыкальшчыкі - Уладзімір Лукашевіч, кіраўнік Ваўкавыскага райвыканкама, ды Станіслаў Здановіч, кіраўнік Слонімскага райвыканкама.

Амбасада Рэспублікі Польшчы і Польскі Інстытут у Менску аб'яўлілі конкурс для журналістаў «Польшча - прыязная суседка Беларусі» на самыя цікавыя артыкулы, радыві і тэлеперадачы, прысвечаныя польска-беларускім адносінам,

магчымасцям супрацоўніцтва, а таксама польскай гісторыі, культуры і грамадска-палітычным аменам у Польшчы.

Умова для ўдзелу ў конкурсе: даслаць да 15 снежня багучага года ў Амбасаду Рэспублікі Польшчы копіі публікацыяў ці гуказапісу перадачы з паметкай «аб даце апублікавання» альбо трансляцыі, а таксама з указаніем свайго нумару телефона.

Узнагароды: 1-е месца - 300 далаўраў ЗША, 7 захвочвальных прэмій - па 200 далаўраў ЗША. Звіртацца на адрес: 220084, г.Менск, вул.Румянцава, 6. Даведкі па телефонах: 218-41-14, 218-43-13.

Выбарчыя маніпуляцыі з хворымі

Спосабы маніпуляцыяў пры галасаванні, якія мелі месца на так званых «парламенцкіх выбарах», могуць паўтарыцца ў наступным годзе падчас выбараў прэзідэнта краіны. Таму заслугувае ўвагі паведамленне даваранай асобы кандыдата ў дэпутаты Юрыя Крупіцы пра то, як адбывалася галасаванне на выбарчым участку ў абласной бальніцы.

Насуперак Выбарчаму кодэксу галасаванне пачалося з абходу членамі камісіі хворымі. Прадстаўнікамі спадара Крупіцы не дазволілі прысутнічаць падчас абходу. Пасля скарыту ў акруговую камісію абход быў спынены, працэс галасавання ўвайшоў у межы закона.

...Як бы там ні было, розница паміж першым і другім (законным) спосабамі ашаламляльная - пасля падліку галасоў выявілася, што падчас абходу са скрынію для галасавання амаль ўсе галасы быў аддадзены за кандыдэнта Ю.Крупіцы, а падчас законнага галасавання зафіксаваны прыкладна роўныя вынікі за абодвух.

Сяргей Самасей

Даеш Савет Рэспублікі!

У хуткім часе Гарадзеншчыну зноў чакаюць выбары. Да 9 снежня належыць абраціць восем членамі ўнітарнага прадпрыемства «Хрысьціянскія шляхі пасткі» сабрала каля сотні чалавек, пераважна моладзі ѹ творчай інтэлігэнцыі. Эта было фактычна першым падпрыемствам, арганізаванае моладзевай праваслаўнай суполкай, што дзеянічае пры Каложы.

Спяваваў хор «Бацькаўшчына», хлопцы і дзяўчыны чыталі вершы Ларысы Геніуш. Імпрэза «Хрысьціянскія шляхі пасткі» сабрала каля сотні чалавек, пераважна моладзі ѹ творчай інтэлігэнцыі. Эта было фактычна першым падпрыемствам, арганізаванае моладзевай праваслаўнай суполкай, што дзеянічае пры Каложы.

Спяваваў хор «Бацькаўшчына», хлопцы і дзяўчыны чыталі вершы Ларысы Геніуш. Імпрэза «Хрысьціянскія шляхі пасткі» сабрала каля сотні чалавек, пераважна моладзі ѹ творчай інтэлігэнцыі. Эта было фактычна першым падпрыемствам, арганізаванае моладзевай праваслаўнай суполкай, што дзеянічае пры Каложы.

Спяваваў хор «Бацькаўшчына», хлопцы і дзяўчыны чыталі вершы Ларысы Геніуш. Імпрэза «Хрысьціянскія шляхі пасткі» сабрала каля сотні чалавек, пераважна моладзі ѹ творчай інтэлігэнцыі. Эта было фактычна першым падпрыемствам, арганізаванае моладзевай праваслаўнай суполкай, што дзеянічае пры Каложы.

Спяваваў хор «Бацькаўшчына», хлопцы і дзяўчыны чыталі вершы Ларысы Геніуш. Імпрэза «Хрысьціянскія шляхі пасткі» сабрала каля сотні чалавек, перав

2 лістапада 2000 г.

2

ПАЛІТЫЧНАЯ СЦЭНА

Памінальныя ўрачыстасці на Дзяды ў Гродне

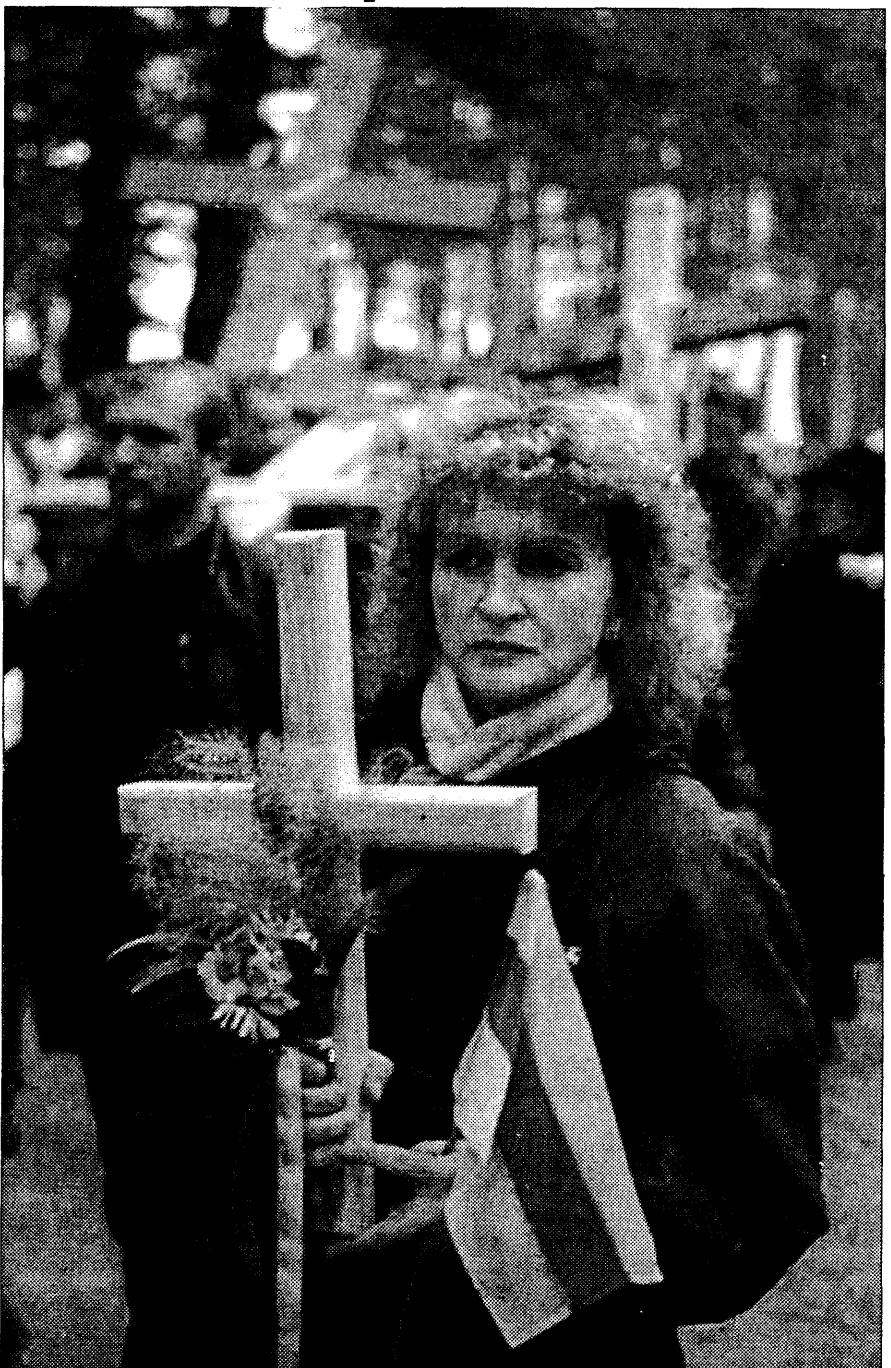
У сераду, 1 лістапада, а 12-й гадзіне Гарадзенская арганізацыя Беларускага Народнага Фронту распачала мерапрыемствы, прысвечаныя «Дзядам».

Сябры арганізацыі ўрачыстаў ускладлі кветкі і бел-чырвона-белыя стужкі на магілы гарадзенцаў: Марыі Багдановіч, Францішка Грынкевіча, Міхася Васілька, Элізы Ажэшкі, Юрыя Астроўскага, Аляксея Карпюка, Валянціна Шаўцова, Уладзіміра Кісяля ды іншых знаных людзей і саброў.

Бліжэй да 17-й гадзіны ля шыльды ў гонар паўстанцаў 1863-1864 гадоў пачалася другая частка ўшанавання. Некалькі дзесяткаў

Павал Мажэйка

У Курапатах усталіваныя памятныя крыжы

29 кастрычніка прайшло традыцыйнае шэсцьце ў Курапаты. Мінула ўжо 12 гадоў з таго часу, калі БНФ упершыню вывеў людзей, каб адзначыць сьвята памяці продкаў - «Дзяды». У 1988 годзе людзі пайшли ў Курапацкі лес, каб ушанаваць памяць бязвінных ахвяраў камуністычнага рэжыму. Там іх сустрэлі міліцэйскія дубінкі ѹ слезацечны газ.

Сёньня калі дзівочою тысячай чалавек ішлі ад Парку Чалюскінцаў да Курапацкага лесу. Удзельнікі памінальнае шэсцьце несылі з сабою вялікія і маленкія крыжы, перавязаныя беларускімі рушнікамі ці бел-чырвона-белымі стужкамі, каб усталіваць крыжы на месцах магілаў.

У саміх Курапатах было ўсталівана калі 20-ці крыжоў. Святар Беларускай аўтакефальтай праваслаўнай царквы правёў малітву, грава дуда, жалобныя і патрыятычныя песні сіпявай фальклёрны гурт Ірыны Мазюк.

Курапацкі лес паступова пераўтвараецца ў лес крыжоў. Калісьці, у пачатку 90-х гадоў здавалася, што хутка ў Курапатах будзе пабудаваны мэмарыяльны комплекс. Але да гэтага часу ўлады не зрабілі нічога. Мала таго. Яны спрабуюць казаць пра тое, што ў Курапатах забіваў не НКВД, - нягледзячы на слова съведкаў і факты экспуманії. Крыжы, якія штогод мусіць зляўляцца ў Курапатах, стануть мэмарыялам, аўтарам якога будзе сам беларускі народ.

Ул. інф.

Лукашэнка сыйдзе?

Выбары презідэнта Беларусі павінны прайсці не пазней за 27 верасня 2001 года. Пра гэта паведаміла журналістам старшыня Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх реферэндумаў Лідзія Ярмошына.

Паводле яе словаў, згаданы тэрмін вылічваецца зыходзячы з палаажэннём дзеючай Канстытуцыі Беларусі, у якой, у прыватнасці, указаны, што выбары презідэнта праводзяцца не пазней за два месяцы са дня заканчэння тэрміну паўнамоцтва палітэдняга презідэнта.

Юрый Пацёмкін

Паколькі Канстытуцыя Беларусі ў рэдакцыі 1996 года ўвайшла ў сілу 27 лістапада і менавіта з гэтага часу адлічваецца тэрмін паўнамоцтва Аляксандра Лукашэнка, то презідэнцкая выбара павінны прайсці не пазней за 27 верасня 2001 года.

Юрый Пацёмкін

Новы пакт «Молатава-Рыбентропа»

У нядзялю, 15 кастрычніка, у Беларусі адбыліся парляманцкія выбары, абвешчаныя прэзыдэнтам-узурпаторам Аляксандрам Лукашэнкам. Большаяць апазыціі - Беларускі Нацыянальна-Вызвольны Рух, а таксама так званая аўяднаная апазыцыя - заклікалі да байкоту гэтых выбараў. Прычыны такой пазыцыі былі відавочнымы. Па-першае, выбары не маюць законнай сілы, бо Аляксандр Лукашэнка ўжо не з'яўляецца легітымна абраным прэзыдэнтам, а парлямант паўстаў не ў выніку выбараў, а быў прызначаны Лукашэнкам. Нават выбарчая камісія, якая па загаду Лукашэнкі назірала за ходам выбараў, з'яўляецца нелегітымнай. Па-другое, гэтыя выбары недэмакратычныя, таму што адбываюцца ва ўмовах парушэння ўсіх прынятых у съвеце правілаў. Па-трэцяе, лукашэнкаўскі парлямант не мае аніякіх заканадаўчых правоў. Калі б насуперак недэмакратычнай працэдуры ў яго ўдалося б увесці адных прыхільнікаў Беларускага Народнага Фронту, гэта не мела бы аніякага ўплыву на сітуацыю ў Беларусі. Бо ў адпаведнасці з навязанымі Лукашэнкам заканадаўствам і канстытуцыяй, орган гэтыя як мае істотных правоў. Ня мае нават права заканадаўчай ініцыятывы. Усю ўладу захапіў у свае руки Лукашэнка.

Тры палітычныя сілы выступалі за правядзенне выбараў: Лукашэнка, маскоўскія ўлады і нямецкія дыпляматыя, якія пэўны час праводзіць узгодненую з Москвой палітыку легітымізацыі рэжыму Лукашэнкі. Гэта патрэбна Рәсей, каб можна было стварыць юрыдычны гарантый для інтэграцыйнай дамовы, паводле якой ўтварыўся саюз Беларусі й Рәсей. Такім чынам, размова ідзе пра легітымізацыю падпісанага Лукашэнкам аншлюсу Беларусі.

Для нямецкай дыпляматыі, што супрацоўнічае з Москвой, гэта ў сваю чаргу ёсьць гарантыйя бясплатнага транзіту нафты і газу праз тэрыторыю Беларусі на Захад і гарантыйя падваення гэтых паста-

вак. Ханс-Георг Вік, нямецкі дыплямат, які ўзначальвае місію АБСЭ ў Менску, лічыць гэта надзвычай важным ва ўмовах энэргетычнага кризису, што ўсё больш нарастае ў съвеце. 25 верасня сёлета, падчас канферэнцыі ў Беластоку, ён заявіў, што нямецкая дыпляматыя і АБСЭ імкніцца ўключыць Беларусь у склад Расейскай Федэрацыі, таму што Расея ёсьць дэмакратычнай дзяржавай. За гэта Нямецчына атрымала б газ і нафту на ўмовах, якія гарантавалі ў іх беспераўтных пастаўкі.

Ханс-Георг Вік як прадстаўнік АБСЭ ўжо некалькі гадоў дзейнічае ў кірунку расколу Беларускага Нацыянальна-Вызвольнага Руху і стварэння беларускай апазыцыі, падпрадаванай нямецкай палітыцы. Нягледзячы на тое, што єўрапейскія краіны і АБСЭ неаднайчы харектарызавалі парляманцкія выбары ў Беларусі як недэмакратычныя і нелегітымныя, Х.-Г. Вік прыклаў шмат намаганняў, каб схіліць розныя апазыцыйныя арганізацыі ў Беларусі да зрыву байкоту і вылучэння сваіх кандыдатаў. 29 верасня ў Вільні я ўдзельнічаў у міжнароднай канферэнцыі, падчас якой былы дэпутат Вярховага Савету Беларусі 13-га склікання Павал Знавец паведаміў, што яму прапаноўвалі пяць тысяч далаўраў на выбарчую кампанію. Але ён адмовіўся прыняць грошы, пра што заявіў у прысутнасці старшыні Вярховага Савету 13-га склікання Сямёна Шарэцкага, былога старшыні Вярховага Савету Станіслава Шушкевіча ды іншых палітыкаў. У сувязі з гэтым Беларускі Народны Фронт звязаўся да АБСЭ з патрабаваннем адклікаць Ханс-Георга Віка з Менску. Некалькі дзён у Менску адбывалася пікетаванне сядзібы АБСЭ дзеячамі беларускай апазыцыі.

Падчас апошніх падзеяў у Югаславіі мы атрымалі звесткі пра тое, што канцлер ФРГ Гэрхард Шродэр прыялеў на чатыры гадзіны ў Москву і правёў перамовы з прэзыдэнтам Уладзімерам Пуціным. Мы валодаем

інфармацыяй, што падтрымка Расейскай дэмакратычных зменаў у Югаславіі атрымана за кошт здачы Беларусі ў Рәсей. Апазыцыйныя беларускія палітыкі трактуюць гэты гандаль нямецкай дыпляматыі з расейскай імпэрскай палітыкай як своеасаблівую ўверцю да адмовы прызнання незалежнасці ў сувэрэнітэту Беларусі ды здачы яе ў валадаранне Рәсей. Не трэба тут тлумачыць, што беларускія патрыёты ніколі з гэтым не пагодзіліся.

Насуперак міжнародным пагадненням пра нядзялілі міжнародных назіральнікаў на выбарах у Менску, у апошнюю хвіліну ў сталіцу Беларусі прыбыла дэлегацыя Эўрапарламента на чале з Элізабэт Шродэр, у праграме якой было спатканье з Аляксандрам Лукашэнкам і ягонымі міністрамі замежных спраў, палкоўнікам расейскага КГБ Уралам Латыпавым. Такім чынам, гэта ёсьць палітыкай капітуляцыі перад Лукашэнкам і ягонымі маскоўскімі пратэктарамі. Калі гэта палітыка будзе працягвацца, а ў Эўропе будзе бракаваць палітычных сілаў, што выступаюць за абарону незалежнасці Беларусі ды салідарызуюцца з Беларускім Вызвольным рухам, то вынікі капітуляцыі перад Москвой будуць мець уплыв на лёс як Летувы, так і Украіны. Ужо сёняні - калі размова вядзеца пра Украіну - навідавок сімптомы гатай звязы.

Эўрасаюз вядзе перамовы пра дастаўкі расейскага газу і вызнанчэнне новых, у абыход Украіны, трасаў трубаправодоў. Перамовы гэтая адбываюцца за сьпіною Польшчы, якая гадамі падкрэслівала, што прыняць такога дыскрымінацыйнага для Украіны рашэння аслабіц пайднёва-ўсходняе суседа і штурхне яго ў арбіту расейскай палітыкі, што не адпавядае дзяржаўным інтарэсам Польшчы.

**Зянон Пазьняк,
Старшыня Беларускага
Народнага Фронту
«Адраджэнне»**

Перадрук з польскага штотыднёвіка «Tygodnik Solidarnosc» ад 20.10.2000

АДКРЫТЫ ЛІСТ ЛУКАШЕНКУ

«Аляксандар Рыгоравіч, падарыце мне камп'ютар!»

Паважаны «ўсенароднаабраны прэзідэнт» РБ Аляксандар Рыгоравіч Лукашэнка, паведамляю Вам, што на падставе тайна-га раешэння суда Каstryчніцкага раёна г.Гродна ад 21 лістапада 1997 года аб прызнанні мяне, пенсіянеркі па ўзросту, недзеяздольнай, мой голас, адданы за Вас двойчы, лічыцца несапраўдным. Да гэтага часу мяне нават не азнаёмілі з тайным раешэннем суда.

Я толькі Вам напісала ўжо дзесяткі лістоў ды тэлеграму, і за пяць гадоў Вашага кіравання не атрымала ніводнага адказу. А ўзгадайце, як я выступала ў Гродне на мітынгу ў Вашу абарону ў перыяд выбарчай кампаніі! Калі Вас аштрафавалі на 5 000 рублёў, я адразу тэлеграмай прапанавала Вам свае пенсійныя 500 рублёў, а астатнія 4 500 рублёў абяцала сабраць ад народу. Але Вы

адмовіліся, па тэлебачанні аўясілі мне, што справа была перагледжана, і з Вас знялі штраф.

Цяпер я маю патрэбу ў Вашай дапамозе. Адправіла Вам ліст, але не ўпэўнена, што атрымаю адказ. Таму і дублірую свой ліст праз ПАГОНІЮ. Я хачу выдаць книгу на 400-500 старонак пра існуючы пад Вашым кіраўніцтвам камуністычны бардак, і мне патрэбны камп'ютар ці грашовая дапамога.

Рай-, гар., аблвыканкамы мне не дапамагаюць і адказаў не даюць, як недзеяздольнай. Толькі райсабес ды «Гроднахлебпрам» далі мне па трох мільёны рублёў. Яшчэ за кіраванне садаводчым таварыствам ў ролі старшыні, скарбніка і сакратара я атрымліваю два мінімальныя заробкі ў месяц ды 12 мільёнаў 700 тысяч рублёў пенсіі. Але гэтых грошай не хапае на выданне

майскай кнігі.

Уся эліта Гродна і Менска - гэта Вашы кадры, мы Вам дали такую ўладу. Гэтыя «людзі», калі можна іх так назваць, прызначаныя на пасады ні Шушкевічам, Кебічам, Грыбам, а Вамі асабістам. Яны свабодна абмінаюць законы РБ, Канстытуцыю, і ніхто ні за што не адказвае.

А Вы вельмі часта гаворыце наконт правоў чалавека ў РБ, наўрат хваліцеся, што ў нас лепей, чым у іншых рэспубліках СНД. Вы ўзялі б прыклад з ФРГ ды з яшчэ якіх-небудзь краінаў.

Аляксандар Рыгоравіч, падарайце мне, калі ласка, камп'ютар, я да смерці буду за Вас маліцца! Набор тэксту зраблю сама, для мяне гэта зручней будзе.

Я спадзяюся на Вас, як на Бога.

**Яўгенія Уладзімірова,
пенсіянерка**

2 лістапада 2000 г.

3

ГРАМАДСТВА

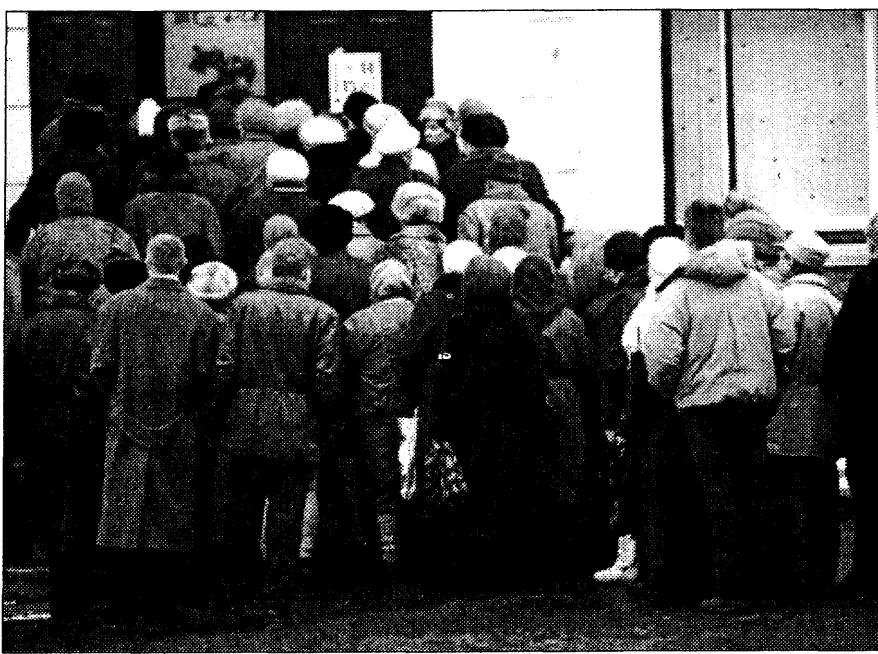
Кашляць на здароўе – гэта не пра нас!

Нягледзячы на надзвычай цёплую восень, прастуды ўжо прымушаюць гарадзенцаў запасацца на сасовачкамі, гарчычнікамі і аспірынам. Толькі за 25 дзён кастрычніка да ўрачоў звярнуліся 6207 гарадзенцаў, хворых на вострыя рэспіраторныя вірусныя інфекцыі. Кашляюць і чхаюць людзі, з большага, з-за рэзкіх перападаў тэмпературы ды неверагоднага холаду ў кватэрах да пачатку ацяпляльнага сезона.

Падставаў для хвалявання няма, - паведамілі ў абласным Цэнтры здароўя, такім колкасцю захворанняў звычайная для восенскай пары, і наступу тысячай вірусаў штогод не пазбегнешь. Проста трэба навучыцца правільна ад іх засцерагацца.

Хворыя звычайна мала хвалююцца пра іншых. Чхаюць, а вірусы разлятаюцца на чатыры-пяць метраў. Таму ў асенні-зімовыя месяцы варта меней бываць у грамадскіх месцах, а наведанні тэатраў і кіно замяніць на паходы ў лес.

Паколькі траціна ўсіх захвэр'ёўших на вострыя рэспіраторныя вірусныя інфекцыі (ВРВІ) - дзеци, трэба асаблівую ўвагу звяртаць на іх вітамінізацыю. Штодэнныні рабіць павінен напалову складацца з садавіны і гародніны. Звычайна бацькі імкнунца набыць свайму малому шакаладную цукерку ці жуйку, у той жа час вельмі проста можна выдумляць розныя

Галоднаму электарату ніякі вірус не страшны

присмакі з морквы і яблукаў, якіх зараз багата на рынку. Дарэчы, беларускія чарніцы, брускіцы і журавіны змяшчаюць нашмат больш вітамінаў, чым садавіна, якую некалькі месяцаў везлі з Кубы ці Марока.

Акрамя таго, паводле словаў загадчыцы супрацьэпідэмічнага аддзела Гарадзенскага гарадзенскага Цэнтра гігіёны і эпідэміялогіі Святланы Паўлавай, у лістападзе ўжо можна распачынаць імунізацыю супраць грыпу. У аптэках ёсьць неблагі выбор віта-

мінных камплексаў. Напрыклад, «Антыоксікал» (10 капсулаў) каштуе 312 рублёў; «Гендэвіт» (50 дражэ) - 510 рублёў; 10 шыпучых пілюляў з кальцыем і магніем «Берокка» - 1706 рублёў. Для людзей сталага веку аптэкаркі рэкамендуюць «Біявіталь» (флакон, 325 мл) за 7062 рублі ды больш танны айчынны «Унідэвіт». Для капрызных дзетак ёсьць смачны сірап з апельсінавым водарам «Сана-сол», які каштуе 4300 рублёў.

Юлія Дарашкевіч

Падатковая інспекцыя ў Гродне передала права спаганяць штрафы ашчаднаму банку

Днёмі атрымаў па пошце паведамленне падатковай інспекцыі па Ленінскім раёне горада Гродна аб аплате падатка на зямлю. Бланк паведамлення змяшчалі пагрозу налічэння штрафных санкцыяў за несвоесловную аплату, але да якога тэрміну плаціць - чамусыці не паведамляў. У выніку адбылося тое, што і павінна было адбыцца - час аплаты я пратэрмінаваў (можа, у гэтым і была мэта падатковай інспекцыі?).

У ашчадным банку касірка заявіла мне, што гроши за падатак не прыме, пакуль я не выплачу пени. На маё здзіўленне пытанне - хто даў касірцы права спаганяць штрафы ад імя падатковай інспекцыі - яна спаслалася на ліст самой падатковай інспекцыі ды распаряджэнне кіраўніцтва банка, якія дазвалялі і абавязвалі яе гэта рабіць.

Прафесійная цікаўнасць прывяла мяне да начальніка аддзела кантролю па падаткаўблядненнем грамадзянай ІДПК па Ленінскім раёне Гродна спадара Аляксандра Наваграна. З ім у нас адбылася гутарка пра тое, што я павінен, як чалавек разважны, сам здагадацца на падставе нейкіх цімніх кабалічных графаў і сімвалуў у паведамленні, калі плаціць. Я, аднак, настойваў на тым, што па-

датковая інспекцыя ў сваіх паведамленнях грамадзянам павінна спасылацца на падставы спаганення плацяжоў і ясна падаваць тэрміны аплаты. Аляксандр Уладзіміравіч крыху наракаў на абмежаваную плошчу аркушыка паведамлення і слабыя магчымасці камп'ютарнай графікі, а таксама на тое, што ўсе формы паведамленняў зацвярдждае Менск. Каравей, разумення паставленай проблемы ў яго я не знайшоў.

Пасля чаго звярнуўся на тэлефон даверу падатковага камітэта ў Менску (дарэчы, (017) 206-53-53, тэлефануцце, калі Вас «дастане» які-небудзь падатковы клерк). Там паабяцалі разабрацца і абверглі тое, што тэксты паведамленняў сачыняюцца ў Менску. «Гэта ў камп'ютэнці мясцовых органаў», - запэўнілі мяне. Акрамя таго,

Вертыкаль прапанавала ПАГОНІ ажывіць гандаль з Малдовай

Панядзелак, як вядома, - дзень цяжкі. З-за гэтага панядзелка зразумець, з прычыны бадуна, альбо ўсур'ёз у гэты панядзелак накіраваў да нас, у ПАГОНЮ, факс абласны выкананіць камітэт. Невядомы жаночы голас пры гэтым загадаў, каб мы выканалі выкладзенне на двух аркушах заданне на працягу трыццаті хвілінай.

Факс меў «шапку» Савета Міністраў, адрас «Мінск, Дом Урада» і нумар 35/102-452. Паводле штэмпеля, у аблыкінкам дакумент патрапіў яшчэ 29 жніўня 2000 года. Урад патрабуе распрацаўца план-мерапрыемстваў па рэалізацыі Програмы эканамічнага супрацоўніцтва паміж Беларуссю і Мал-

довай ажно да 2009 года. Пасля чаго ўнесці свае планы ва ўрад у тэрмін да другога кастрычніка.

Мы не ведаем, якія планы ўнясці пазначаныя выкананіць факса міністры Батура, Дзямчук, Кокараў, Латыпаў ды іншыя. ПАГОНЯ таксама магла б шмат чаго пропанаваць наконт негацыяцыі з Малдовай. Параіцца з чытачамі. Але за трышыцца хвілінай такія справы не робяцца. Так што, калі ўрад ўсё яшчэ зацікаўлены ў нашых пропанаванах, то можа звяртацца зноў. Толькі пішыце разборліва і не стаўце такія недарэчныя тэрміны. Ці гэта ў вас такі стиль працы?

Міхась Капляш

Святочнае богаслужэнне на чале з Мітрапалітам

У суботу, 4 лістапада, у Гродна прыедзе Мітрапаліт Менскі і Слуцкі Філарэт.

Патрыярх Экзарх усёй Беларусі Мітрапаліт Філарэт распачне святочнае богаслужэнне ў 8.30 у Свята-Пакроўскім саборы горада Гродна. Богаслужэннем на чале з Мітрапалітам праваслаўныя гарадзенцы адзначаць святыя Казанская іконы Божай Маці. Гэты абрэз захоўваецца ў Казанскім прыдзеле сабора і лічыцца цудатворным ахойнікам нашага горада. З іконаю гарадзенскай Казанской Божай Маці звязаныя цудоўныя ішадні.

Напрыканцы XIX - у сярэдзіне XX стагоддзя гэты абрэз захоўваўся ў Сафійскім саборы (былая Фара Вітаўта). Перад наступлением немцаў падчас першай сусветнай вайны ікона Казанской Божай Маці хацелі звезці: «Расцею разам з

іншымі каштоўнасцямі. Аднак дзіўным чынам абрэз «не хацей» пакідаць бажніцу. Калі ж з вялікім намаганнем і яго дасталі з ківоту, то ён даў расколіну. Гэта палічылі знакам таго, што ікона Казанская Божая Маці жадае застапца ў Гродне. З той пары цудатворны абрэз ніколі не вывозіўся з горада, падчас войнаў ды іншых бедстваў быў з гарадзенцамі. Казанская Божая Маці ў праваслаўных лічыцца ахойніцай Гродна і вельмі шануецца.

Мітрапаліт Філарэт правядзе святочнае богаслужэнне і ў другой паловіне дня ад'едзе.

З шасці гадзін вечара ў саборы пачненца ўсяночная.

Ганна Макоўская

Сустрэчу з Генадзем Бураўкіным перанеслі

Не адбылася шырокая разрэкламаваная і чаканая сустрэча гарадзенцаў з Генадзем Бураўкінам. Яна панавалася ў мінулы чацвер у філалічным корпусе ўніверсітета.

Паводле афіцыйнай версіі, сустрэча грамадскасці з нашай літаратурнай элітой перанесена на месяц у сувязі з занятасцю краініцтва ГрДзУ падрыхтоўкай да комплекснай атэстацыі, што праводзіцца ў Гарадзенскім універсітэце Міністэрствам адукацыі.

Прыезд у Гродна Лаўрэата Дзяржайной прэміі Беларусі Генадзя Бураўкіна ладзіўся па ініцыятыве выкладчыкаў і студэнтаў кафедры беларускай літаратуры. «Мы згалаўдзіліся па такіх сустрэчах. Генадзь Бураўкін - чалавек з дзяржайным маштабам мыслення, былы прадстаўнік незалежнай Беларусі ў ААН... Я вельмі паважаю гэтага чалавека, для мене гэта сустрэча была спраўай гонару, - гаворыць арганізатар сустрэчы, выкладчык Мікалай

Мікуліч. - Душа баліць, што мы павінны быў адмовіцца ад сустрэчы». У складзе дэлегацыі ў Гродна меліся быць народны паэт Беларусі Рыгор Барадулі і быў галоўны рэдактар часопіса «Вожык». Валянцін Блакіт. Мерапрыемства папярэдніе было ўзгоднена з рэктарам ГрДзУ. Ужо замовілі нумары ў гатлі, студэнты падрыхтавалі пытанні для дыскусіі. Апрача сустрэчы ва ўніверсітэце, Генадзь Бураўкін панаваў выступленні ў абласной бібліятэцы і ў ліцэі N1. И проста напярэдні, па просьбе рэктара, ўсё адміністратар.

Адпаведна неафіцыйным звесткам, Генадзь Бураўкін пакрыў дзіўніцца. И прыезджаць у Гродна на перанесеную сустрэчу пакуль што не збираецца.

Алена Сіневіч

Смаргонскі пікетоўца не скарыўся ўладам

19 кастрычніка смаргонскімі рабіцамі за правядзенне чатырох несанкцыяновых актыўніцтваў пікетаў аштрафаваў Віктара Тураўца на адзін мінімальны заробак.

Як паведамляла ПАГОНЯ ў N38 ад 12 кастрычніка, першыя два пікеты сябра Кансерватуўна-Хрысціянскай Партыі - БНФ Віктар Туравец правёў 8 і 10 кастрычніка. Падчас другога пікету Віктар быў затрыманы. Маёр Коўшык склаў на яго пратакол і паведаміў, што справа будзе перададзеная на разгляд у райвыканкам.

Але Віктара Тураўца гэта не напалахала. Назаўтра ён зноў паўтары гадзіны стаяў у цэнтры Смаргоні і трymаў плакат са словамі Лукашэнкі «Я на выбары не пайду - усё роўна падмануць».

На апошні пікет Віктар Туравец выйшаў 13 кастрычніка. На працягу гадзін ён звалікіў людзей сваімі плакатамі: «Не ідзіце на выбары, дзеля нашай лепшай

будучыні», раздаў калі 250 антывабарчых улётак. Пасля пікету маёр міліцыі Зданевіч прапанаваў яму прайсці ў пастарунак, дзе ў яго быў сканфіскаваны плакат і 29 улётак. Адпусцілі Віктара праз гадзінку. Пратакол не складалі.

А 19 кастрычніка адбылося пасяджэнне адміністрацыйнай камісіі райвыканкама, на якім разглядалася справа Віктара Тураўца. И тут ён наладзіў своеасаблівы пікет: з'явіўся перад камісіяй з надпісам на грудзях «Сёння Мілошавіч - заўтра Лука» і заявіў лукашэнкіўскім чыноўнікам: «Я не раскайваюся ў тым, што распаўсюджаў улёткі і буду далей весці барацьбу супраць існуючага рэжыму».

Алесія Сідлярэвіч

Жыхары горада дамагліся выканання сваіх правоў

Калі нехта думае, што ПАГОНЯ збірае толькі «негатыў», адмоўную інфармацыю пра дзеянні ўладаў, то трэба сказаць, што гэта не так. Рэдакцыя заўжды ўзрадавана, калі знаходзіцца станоўчыя вынікі дзеяніасці нашых начальнікаў. Напрыклад, мы з радасцю паведамляем, што гарадзенскі гарвыканкам прыслухаўся да патрабаванняў

жыхароў дома N60, што па вуліцы Урублеўскага (пра што ПАГОНЯ неаднаразова паведамляла), і распачаў уцяпляльны рамонт гэтага дома.

Хто дамагаеца - той і мае. Так што раім і іншым жыхарам горада энергічна патрабаваць ад уладаў выканання сваіх абавязкаў.

Ул. інф.

2 лістапада 2000 г.

4

СУМЕЖЖА**Польща ў Еўропе, а Беларусь...**

У першым паўгоддзі 2000 года Польща ўжо атрымала замежных інвестыцыяў на суму ў 3,7 мільярда даляраў

У адразненне ад Лукашэнкі, азіяты даўно зразумелі, дзе лепей. Тысячамі яны спрабуюць, нават незаконна, перафраца на Захад...

Падчас побыту ў кастрычніку ў Польшчы я на свае вочы ўбачыў, на сколько лепей і заможней жывуць там людзі. Адным з магутнейшых фактараў руху наперад нашых суседзяў сталі замежныя інвестыцыі. З дапамогай калег я атрымаў магчымасць азнаёміцца са станам справаў у гэтай сферы.

Адпаведна дадзеным Дзяржаўнага агенцтва замежных інвестыцыяў, толькі ў першым паўгоддзі 2000 года краіна атрымала ў форме непасрэдных інвестыцыяў 3,7 мільярда даляраў. Асабліва актыўным у гэты перыяд быў амерыканскі капитал, які павялічыўся на 1,2 мільярда даляраў. Тым самым амерыканскія інвестыцыі ў Польшу дасягнулы 6 мільярдаў 396,5 мільёнаў. Важна адзначыць, што ЗША аддяснілі з пазіцыі лідара Германію, чые ўкладанні складаюць 6234,4 мільярда. Замыкае своеасаблівую тройку прызёраў Францыя, інвестыцыі якой перасягаюць чатыры мільярды.

Далей у гэтым спісе ідуць Галандыя, Італія, Вялікабрытанія, Карэя, Швецыя... Цікава, што на дзесятай пазіцыі - Расея, якая ўклала ў польскую эканоміку 1 млрд. 249 млн. даляраў. Прыйдзім, амаль усе гэтыя сродкі РАТ «Газпрам».

Польшу ўжо праінвеставалі 842 фірмы з 35 краінамі, сярод якіх, апрош вышэйзгаданых, - Японія і Харватыя, Аўстралія і Ліхтенштайн, Паўднёва-Африканская рэспубліка і Тайвань. На жаль, Беларусі ў гэтым спісе няма. Чаму - мабыць, тлумачыць не трэба.

Паказальная і тое, што на рынак наших суседзяў ахвотна ідуць так званыя знакавыя кампаніі, чые сімвалы добра вядомыя ўсіму свету. Характэрна, што лідарамі першага паўгоддзя 2000 года сталі амерыканскі Citibank, брытанская Shell, амерыканская General Electric, голландская Philips, шведская Vattenfall.

Што да колькасці інвестыцыяў з пачатку пераўтварэння польской эканомікі, дык тут лідарам з'яўляецца карэйская «Daewoo» (з балем чым 1,5-мільярднымі інвестыцыямі), што ненамога апярэджае італійскі «FIAT».

Цікава выглядае і карціна па галінах.

Найбольш ахвотна інвестары ўкладаюць гроши ў вытворчасць прадуктаў харчавання, у тым ліку

Польшча з'яўляецца чацвёртым (пасля ЗША, Швейцары і Японіі) буйным экспартным партнёрам Еўрасаюза.

Наших польскія калегі надалі асаблівую ўвагу яшчэ адной абставіне. Многія замежныя фірмы не толькі ўкладалі свой капитал у эканоміку краіны, але і дапамагалі палякам сваім ведамі і досведам, для чаго звярталіся да прафесіяналіаў.

І чым больш кроکаў было зроблены на гэтым шляху, тым ахвотней замежныя фірмы і кампаніі ўкладалі свае гроши ў развіццё польскай эканомікі. Нядзіўна, што ў форме непасрэдных замежных інвестыцыяў, паводле звестак Дзяржаўнага агенцтва замежных інвестыцыяў, Польща ўжо атрымала каля 43 мільярдаў амерыканскіх даляраў.

Сёння нашыя суседзі па той бок Буга маюць значна болей падставаў радавацца, чым мы. Зразумела, і ў іх ёсьць свае праблемы, далёка не ўсё ў іх бязвоблачна. Прынцыпе некаторых выпакутаваных рашэнняў, як ліца самі палякі, - яшчэ наперадзе. Але ў Польшчы і правыя, і левыя даўно зразумелі правілы аб'ектыўнай реальнасці: без фінансавых, інтелектуальных і тэхналагічных рэурсаў свету не абыдзешся.

У той жа час даводзіцца з сумам канстатаваць, што па аб'ёму непасрэдных замежных інвестыцыяў, Беларусь стабільна ўтрымлівае месца ў апошніх тройцы сярод 27-і пераходных краінаў. Высокая ступень залежасці ад палітычных рашэнняў, адсутнасць рэальных прававых гарантый палахаюць замежныя кампаніі.

Параўнаем некалькі эканамічных паказчыкаў Польшчы і

Беларусі, каб стала больш зразумела, на сколько далёка ад нас сягнула заходняя суседка. Так, інфляцыя за 1999 год у Польшчы - 10,1 працэнта, у Беларусі - 351,2 працэнта. Г.з. у іх гроши за год абясцэнваюцца так жа, як у нас за месяц. Сярэднямесячная заробная плата палякаў, якія працујуць у сектары прадпрыемстваў, складае ў 1999 годзе 452 даляры ЗША.

Уладзімір Глод

Рыгоравіча турбуе Іерусалім

31 кастрычніка пачаўся афіцыйны візіт у Лівію беларускай дэлегацыі на чале з Аляксандрам Лукашэнкам.

Паводле звестак замежных СМИ, падчас сустэрэчы кіраўніка беларускай дзяржавы з прэзідэнтам Лівіі Муамарам Кадафі, якія адбыліся вечарам 31 кастрычніка, абмяркоўваліся як пытанні двухбаковых беларуска-лівійскіх стасункаў, гэтак і праблемы рэгіянальнага і міжнароднага характару, якія ўлічаюць узаемную цікаласць. Адпаведна словам А.Лукашэнкі, у рэгіянальных палітыкаў павінна «хапіць мудрасці дамагчыся справядлівага вырашэння праблемы». «Гісторычна прайдзе павінна ўрэшце рэшт узяць верх», - падкрэсліў Аляксандар Лукашэнка.

Нагадаем, што падчас візіту ў Лівію Аляксандар Рыгоравіч наважаны даамовіцца на контраставак у гэту арабскую краіну і аб прычыненні ў эканоміку рэспублікі лівійскіх інвестыцыяў.

«Апошні тыран Еўропы»

«Падзенне рэжыму Слабадана Мілошавіча прывяло да таго, што ў Еўропе застаўся адзіны дыктатар - беларускі лідар Аляксандар Лукашэнка. Так пачынаецца рэдакцыйны артыкул «Апошні тыран Еўропы», апублікаваны 31 кастрычніка ў газете «Нью-Ёрк Таймс».

Далей там зазначаецца, што «пры падтрымцы Расеі Лукашэнка сканцэнтраваў у сваіх руках амаль абсолютную юладу, практычна не дапускаючы выяўлення незадаволенасці і прыватнага прадпрымальніцтва. Ён адкрыта захапляеца Гітлерам і гаворыць, што беларусы хочуць, каб ён вярнуў краіну да стаўлінскіх часоў». На думку аўтара артыкула, «мінульты... парламенцкія выбары сталі добрай ілюстрацыяй юлады Лукашэнкі - яшчэ больш жорсткай, чым была ўлада Мілошавіча ў Сербіі».

«Некалькі дзесятак незалежных кандыдатаў у парламент - сапраўды бездапаможны орган - былі адхілены ад удзела ў выбарах пад разнымі прычынамі, а тым, што зastaўся, дзяржаўнае тэлебачанне на клеіла ярлікі злачынцаў і наркманаў, - піша «Нью-Ёрк Таймс». - Прадстаўнікі апазіцыі, якія заклікалі байкатаў выбары, арыштоўвалі, іншыя праста знікалі. У той час як Мілошавіч дазваляў дзейнасць некалькіх незалежных тэлэ - і радыёвяшчальных станцыяў, у Беларусі адзінамі апазіцыйнымі галасамі з'яўляюцца толькі некалькіх газетаў».

«Яго (А.Лукашэнкі) адносіны з Москвой маюць ключавое значэнне для захавання ўлады, - зазначаецца ў артыкуле. - Пры Лукашэнку Беларусь дае ў распараджэнні Расеі РЛС, размешчаныя поблізу мяжы з NATO, а таксама бяспечныя шляхи для транспарцірук газу з Расеі на Захад». У выпадку ўзяцня дзвюх краінай Расея можа павялічыць сваю ваенную прысутнасць у Беларусі і парадавацца такім чынам тых расіянам, якія мараць аднавіць СССР, прагназуе газета. Пры гэтым яна звяртае ўвагу на то, што «прэзідэнт Расеі Уладзімір Алег Сакалоў

Ярмошын абяцаў плаціць

Мемарандум і пратакол аб супрацоўніцтве паміж урадам Рэспублікі Беларусь і РАТ «Газпрам» падпісаны 27 кастрычніка ў Менску па выніках перамовай. Свае подпісы пад дакументамі паставілі прэм'ер-міністр Беларусі Уладзімір Ярмошын і старшыня праўлення «Газпрама» Рэм Вяхіраў.

Накіравана на развіццё нафтакімічнага комплексу Рэспублікі Беларусь за кошт паставак сырэвін, вытворчасці ды реалізацыі гатовай прадукцыі, на развіццё сістэмы беларускага паліўна-энергетычнага комплексу, а таксама на ўмацаванне ды інтэграцыю вытворчых адносін паміж суб'ектамі гаспадарання і прадпрымальніцкай дзейнасці Беларусі і Расеі.

Падчас сустэрэчы кіраўнік беларускага ўрада выказаў надзею, што раней падпісаныя дакументы і дамоўленасць наконт пастаўкі 16,8 мільярда кубічных метраў газу да канца гэтага года будзець выкананыя. «Пры гэтым мы будзем кіравацца стратэгічнай лініяй - плаціць, прычым плаціць не віртуальна, а грашыма - якія б праблемы ў нас ні ўзнікалі», - запэўніў Ярмошын.

Ірына Сазановіч

2 лістапада 2000 г.

5

ГІСТОРЫЯ І КУЛЬТУРА

300-годдзе Паўночнай трагедыі

У съвецкай размове швэда і беларуса першы закране тэму Паўночнай вайны пачатку XVIII стагоддзя: «Ага, мы памятаем, што настарвёр наш Карл у вашай Расеі». І вельмі здзівіца, калі пачуе ад беларуса, што Расея «не наша», а па-другое, што Карл і ягонае войска на тэрыторыі Расеі ніколі не быў. Ніколі.

Выхаваныя на радках «швед, рускій колет, рэжет, рубіт», мы дагэтуль носім у сабе закарэлія стэрэатыпы. Даўняя вайна з савецкіх падручнікаў, паэмы А.Пушкіна і рамана А.Талстога разгарнулася і застыла батальнай шпалерай, у кампазіцыі якой Беларусь і беларусы служаць ледзь прыкметным пейзажна-стафажным фонам. Дзе яркім фрагментам вылучана хіба што Лясная з яе «славой руского оружия». Першаплянавая фігура Карла і Пятра ўпэўнена дамінуюць у гээрархі гістарычнай драмы. Аднак, як зайдёся, драматургія такай шматгадовой маштабнай падзеі, як эўрапейская вайна 1700-1721 гадоў, значна больш складаная і супяречлівая. Як шпагі, разьлютавана звініць пры сутыкненіі жыцьцёвым лініі супернікаў і ворагаў. Ідзе бязылітасны двубой: Аўгуст II Монцы і Станіслаў Ляшчынскі, Мазепа і Пётр, Сапега і Агінскі...

Летасць сонечным вераснёўскім днём я ўпершыню ўбачыў панараому Стакгольму. Хвалюючая прыгажосьць скандынаўскай сталіцы дыктувала гістрычнай рэмісцэнцыі. Ніколі не разбомблены горад захаваў галасы стагоддзя. «Салодкія дзеўкі ў ложку съпяць, а з ротай жаўнерык ідзе ваяваць...». Жаўнерская песня злывалася з гуканнем натоўпу і ўрачыстым гулам званоў. Тых самых, што ў цяпер звязаць бронзай пад гатычнымі шпілямі, якія тады, у 1700-м, манумэнтальна паўтаралі вастрыў гвардзейскіх штыкоў. Карл XII веў сваё войска на тытанічнае змаганне супраць экспансіі дэспатычнай азіяцкай імпэрыі Раманавых ды ейных эўрапейскіх сімпатызантав (якімі Крэмль карыстаўся ва ўсе часы). Кароль меў усяго 18 гадоў, і роўна столькі ж было наканавана яму чытчэ пражыць. Ён ніколі ня верніцца ў Стакгольм і ня ўбачыць

яго. Карабеўства перажывала пік сваёй магутнасці, гэты перыяд у гісторыі Швэціі называецца «вялікадзяржаўным». Рыга і Рэвал (Талін) былі швэцкімі гарадамі, якія ўся Фінляндія. А на тэрыторыі цяперашняга Пецярбургу быў не «приют убогого чухонца», а паўсталі ажно тры Карлавы крапасы.

Швэды ішлі ратаваць Нарву, якая мужна трымалася ў съмяротных абдымках расейскай аблогі. Маскоўскі Рэйх, ачухаўшыся ад паразы 1654-1667 гадоў, пачынаў новы Drang nach Westen. Расейскія часткі, асабліва казакі, падчас наступу па Эстоніі зьнішчалі на сваім шляху ўсё жывое, на могільніках раскопвалі нябожчыкаў, здабываючы пярсыцёнкі ды іншыя каштоўнасці. Паводле словаў мэмуарыста, «не давалі літасці й немаўляткам, а ўбачыўшы іх дае на хутары, кідалі ў полымя». Эстонскія сяляне адказалі захопнікам партызанскім тэрорам. Вайна адразу набыла адмыслова жорсткіх харктаў. Швэцкія вайскоўцы таксама не давалі пардону палонным, асабліва казакам. Пазней, ужо на тэрыторыі Беларусі пасыла расейскіх канфузій (так тады называлася ваенная параза) швэды і сапегаўцы-беларусы зьнішчалі маскалёў, як шалёных сабакаў. Так было пад Клецкам і пад Галоўчынам.

Галоўныя швэцкія сілы маршыравалі сярод страшнага краявіду спаленых мястечак і вёсак, спляндрэванных храмаў, несьлічных магілаў ахвяраў расейскага новага парадку. У шыртках пераказвалі звесткі капітана Білінгсхайзена, які зайшоў у разбураны касцёл і ўбачыў там зьнявечаныя трупы закатаваных людзей. Падганяць стомленых жаўнеруў не было патрэбы. Усе рваліся ў бой.

Калі пра набліжэнне швэцкага войска даведаліся па ўмацаваным расейскім лягеры калі Нарвы, малады цар Пётр Аляксееўіч падаўся на ўцекі, пакінуўшы армію на генэралаў. Вось дык Пётр Вялікі! Прагарлапаніць з Лобнага месца на Чырвонай плошчы пра авбяшчэнне вайны швэдам было лягчэй. Або

забіваць у Полацкай Сафіі беларускіх съвятароў-уніятаў. Іншая справа - Карл XII, верны рыцарскому кодексу гонару. Ён зайдёды біўся ў першых шрагах, лез на муры цытадэлі. У начным баі на мосце праз Нёман падчас аблогі Гародні застрэліў двух расейскіх ратараў.

20 лістапада 1700 году пад Нарвой расейскіе войска было ўшчэнт разьбітае. Арганізаваны ўпарты супраць аказалі толькі два нядайнія падешныя палкі, драсіраваныя замежнымі афіцэрамі.

Сем год, з 1702 па 1709 гады, вайна палала на беларускай зямлі. Карл гнаўся за Пяtramom па маршруту Гародня-Смаргонь-Радашковічы-Менск-Галоўчын-Магілёў-Касцюковічы. Генэралы арганізоўвалі штурмы, наступы і контрапаступы. І той, і другі бок паліў гарады і рабаваў насельніцтва. «А на палі, гасудар, прыгожа ляжалі целы забітых. Ну як на карціне» - пісаў у захаплены рэляцыю пасыль аднаго з баёў царскіх фаварыт Меньшыкаў (чым не генэрал Шаманаў XVIII стагоддзя?). Не жадаючы быць пасіўным аўтактам гісторыі, беларуская эліта ўключылася ў барапчу. Замест хаўрусьніка расіянаў Аўгуста II Саксонскага, які быў і вялікім князем ВКЛ, прашвэцкая канфедэрацыя шляхты на чале з К.А.Сапегам падтримала кандыдатуру Станіслава Ляшчынскага. Р.А.Агінскі ўзначаліў пра расейскую канфедэрацыю (заўсёды знайдуцца ў Беларусі хітруны-прагматыкі, што шукаюць парагунку ў Масковіі). Не ў апошні раз чужыя канфлікт на нашай тэрыторыі перарос у грамадзянскую вайну.

Зэтага полымя Беларусь выйшла з каласальнымі стратамі, зьнявеченая і аслабленая. У выніку вайны ўсходні монстр заглынуў прыбалтыйскія тэрыторыі, а ў другі палове стагоддзя расправіўся з Рэччу Паспалітай. Швэція супрацьстала расейскай экспансіі яшчэ 88 год, да паразы ў вайне 1808-1809 гадоў, калі будучыя героі Айчыннай вайны 1812 году захапілі для Аляксандра I Фінляндыю.

Валеры Буйвал

тоне.

I маладыя Мухіны, і аблысця «дырэктары ад літаратуры»-акадэмікі хай мысляць па-свойму, друкуюцца там у сябе, а мы, «правінцыялы», павінны пісаць сваю раённую літаратуру, і дзякаўваць ім за ўвагу; ага, і плаціць ім за друкаванне кніг (згаданы том Фундавай Міраславі Целушэцкі). «Калі яны пачынаюць мысліць стандартамі нацменшасці, дык ператвараюцца ў падвойных правінцыяляў», - кажа Мухін. Раней яны, «белавежцы», тыя людзі, што стварылі сваё літаб'яднанне і робяць далей, што хочуць, не аглядаючыся, дзякую Богу, на вас там за бугром, мысліць пачалі іначай за вас, даражнікі спецыяліст. Мухін, а таксама Вінірскі, што аднекуль узяўся ў дырэктараў. Ідзіце вы ў... пушчу, а мы тут будзем займацца сваімі правінцыйнымі «Тэрмапіламі», «Годам беларускім», «Нівай», «Правінцыяй», кнігамі... А вашыя рэдактары хай зарабляюць на беларускіх выданнях. Мы самі плоцім за сябе сваім жыццём.

Mіра Лукша,

г. Беласток

*Беларускі пісьменнікі Польшчы. Другая палова XX стагоддзя, «Беларускі кнігазбор», Менск 2000, с. 275

Хаўтуры ў ліцеі

У мінулым чацвер у гарадзенскім ліцеі N1 у межах адборачнага туру да штогодовага Фестываля нацыянальных абрадаў і святаў адбыўся прагляд праграмаў, падрыхтаваных школьнімі калектывамі.

На думку сяброў журы на чале з загадчыкам Гарадзенскага навукова-метадычнага цэнтра народнай творчасці С.Саванем, за чатыры гады правядзення фестываля назіраецца творчы рост мясцовых вучняў у асэнсавані народных звычаёў і традыцый. Папярэдня прагляд ладзіўся некалькі дзён у розных школах горада. Гэтым разам у актавай зале ліцея N1 хлопцы і дзяўчыны з СПШ N21 увасобілі на сцене «Гуканне вясны», з СПШ N22 - «Купалле», з СПШ N7 - «Юр'еўскія забавы».

Аднак найбольш спадабаўся глядачам абраад «Хаўтуры», падрыхтаваны гаспадарамі - творчай групай

Адам Налібоцкі

Слонімскі Край аднаўляе культурную еднасць

Новы краязнаўчы квартальник «Слонімскі Край» пачаў выходзіць у Слоніме. Выдадзены пры дапамозе грамадскага аб'яднання «Ратуша» часопіс будзе распаўсюджвацца таксама ў Дзятлаве, Зэльве ды Івацэвічах.

Выдавец «Слонімскага Края» Сяргей Ерш ставіць перед часопісам сур'ёзную мэту: аднавіць культурную еднасць Слонімскага края, які «калісці называлі Літвой».

«На жаль, сёня наш край - гэта правінцыя, ва ўсіх адносінах... І ў такім становішчы роача вінавіць наўперш мы самі. Наша бяздэйнасць здзяўляе палякаў, літоўцаў або ўкраінцаў, але толькі не нас,

Павал Мажэйка

Гродна - сталіца філатэлістаў

Гарадзенскі гарвыканкам прыняў рашэнне наконт правядзення ў горадзе 2-й Нацыянальнай філатэлістычнай выставы.

Аргкамітэт пад падрыхтоўцамі і правядзенні ўзначаліў намеснік старшыні гарвыканкама Яўген Жабрун. Выставка пройдзе з 2 па 9 снежня 2000 года ў Гарадзенскім дзяржавным гісторыка-археалагічным музеем. Чакаецца ўдзел філатэлістаў з Беларусі, Літвы, Польшчы, Расеі ды Украіны. Магчымы таксама прыезд амерыканскага калекцы-

асі Куніцкая

Айцец Уладзіслаў Чарняўскі: «Божае Слова ў сваёй роднай мове»

Першы беларускі пераклад поўнага тэксту Бібліі пісануеца выдаць да канца гэтага года асобнай кнігай накладам у 5 тысяч паасобнікаў.

Як паведаміў тэхнічны рэдактар тэксту Антоній Бокун, кніга падрыхтавана да выдання грамадскім аб'яднаннем «Дыярыуш», парады імі грэка-каталіцкай царквы Брэста і святога Іосіфа (Менск) і будзе выпушчана выдавецтвам «Софія» (Полацк, Віцебская вобласць). Паводле словаў Бокуна, кніга стане вынікам амаль 20-гадовай працы айцеца Уладзіслава Чарняўскага, які жыве ў вёсцы Вішнева Валожынскага раёна Менскай вобласці. У адным са сваіх лістоў айцец Уладзіслаў пісаў, што «гэтым хацелася прыслужыць беларускаму народу, каб ён, як кожны народ, маліўся і чуў Божае Слова ў сваёй роднай мове».

Аднак, як паведаміў тэхнічны рэдактар кнігі Ствара Запавету, выданні ў 1931-м, 1948-м і 1985 гадах. У апошні гады з'явіліся беларускі пераклады Напавету на беларускую мову. Адзін з іх, найбольш вядомы, - пе-раклад Лукаша Дэкуць-Малея і Антона Луцкевіча - вытымаў трэці выданні ў 1931-м, 1948-м і 1985 гадах. У XX стагоддзі было зроблены некалькі перакладаў Бібліі на беларускую мову. Адзін з іх, найбольш удалы, - пе-раклад Лукаша Дэкуць-Малея і Антона Луцкевіча - вытымаў трэці выданні ў 1931-м, 1948-м і 1985 гадах. У апошні гады з'явіліся беларускі пераклады Напавету, створаныя Васілем Сёмухам у 1995 годзе і Анатолем Клышкам (друкаваўся ў часопісе «Спадчына» за 1990-1992 гады). Асобныя кнігі Ствара Запавету выходзілі ў перакладах Яна Пятроўскага і Васіля Сёмухі, а поўны тэкст Бібліі быў выдадзены ў перакладзе Янкі Станкевіча ў Нью-Ёрку ў 1973 годзе.

Аднак, як лічыць спецыялісты, гэты пераклад не атрымаў шырокага распаўсюджання з-за таго, што яго тэкст не засі моцны адбітак асобы перакладчыка з ягоным своеасаблівым поглядам на беларускую мову.

Марат Гаравы

«Брацкая магіла» ў скураных вокладках

Каб пра нас ведалі, як у іншай Еўропе, у той Беларусі, пару гадоў таму прафесар Уладзімір Гіліамёдаў запрапанаваў падрыхтаваць да друку антalogію беларускіх пісьменнікаў з літаратурнай групой «Белавежа», найстарэйшага дзейнага літаратурнага згуртаванія ў Польшчы.

На думку У.Гіліамёда, антalogія павінна была б уяўляць сабою двухтомік, каб не пакінуць па-за ўвагу нікога з тых, хто выкладаўся ў вершаванай ці праразічай форме на старонках «Нівы», а таксама карэспандэнтай, «нядзельных пээтаў», якіх у нас на Беласточыне найменш «па адным на гміну». Хоць была гэта далёкая спліка, з розных прычынаў, усё ж, такая мяшанка «гароху з капустай» не мела, паводле большасці нашых літаратараў, сэнсу. Мусіў быць нейкі выбар, з усяго найлепшага, адпаведна нейкага канону.

І калі афіцыйна з

НТВ плюс: Наше кино, Мир кино, Спорт

2 листопада 2000 г.

6

Панядзелак, 6

НАШЕ КИНО

- 9.05 Лекарство против стресса. Маргарита Терехова, Эммануил Виторган и Николай Карапетов в музыкальной комедии Яна Фрида "БЛАГОЧЕСТИЯ МАРТА". 2 серии. 1980 г.
 11.20 Мультифильм "Бородатый анекдот". 1997 г.
 11.25 Лекарство против стресса. Евгений Леонов, Георгий Вицин, Савелий Крамаров и Раднэр Муратов в эксцентрической комедии Александра Серого "ДЖЕНТЛЬМЕНЫ УДАЧИ". 1971 г.
 12.50 Анатолий Кузнецов, Ирина Шевчук, Валентин Смирновский, Леонид Ярмольник и Леонид Куравлев в приключенческом фильме Вениамина Дормана "МЕДНЫЙ АНГЕЛ". 1984 г.
 14.15 Ростислав Плятт и Андрей Мигак в кинодраме Марлены Хуциева "ПОСЛЕСЛОВІЕ". 1983 г.
 15.50 КиноНовости.
 16.00 Николай Гринько, Вахтанг Кикабидзе, Александр Каидановский и Евгения Симонова в приключенческом фильме Вениамина Дормана "ПРОПАВШАЯ ЭКСПЕДИЦІЯ". 2 серии. 1975 г.
 16.25 Мультифильм "Бородатый анекдот". 1997 г.
 17.25 Олег Табаков, Елена Проклова, Олег Ефремов и Евгений Леонов в трагикомедии Александра Митты "ГОРИ, ГОРИ, МОЯ ЗВЕЗДА". 1969 г.
 18.15 Василий Шукшин, Лидия Федосеева-Шукшина, Алексей Ванин и Иван Рыков в приключенческом фильме Вениамина Дормана "ЗОЛОТАЯ РЕЧКА". 1976 г.
 19.45 Олег Табаков, Елена Проклова, Олег Ефремов и Евгений Леонов в трагикомедии Александра Митты "ГОРИ, ГОРИ, МОЯ ЗВЕЗДА". 1969 г.
 20.15 Елена Соловей, Родион Нахапетов, Александр Калягин и Олег Басилашвили в мелодраме Никиты Михалкова "РАБА ЛЮБВІ". 1975 г.
 21.00 КиноНовости.
 21.10 Борис Сморчков, Александр Абдулов, Александр Каидановский и Евгения Симонова в приключенческом фильме Вениамина Дормана "ЗОЛОТАЯ РЕЧКА". 1976 г.
 21.35 Мультфильм "Колобок, колобок!". 1988 г.
 22.00 Елена Соловей, Родион Нахапетов, Александр Калягин и Олег Басилашвили в мелодраме Никиты Михалкова "РАБА ЛЮБВІ". 1975 г.
 22.35 КиноНовости.
 23.00 Алиса Смехова в триллере Александра Баранова и Бахытха Килибаева "ЖЕНЩИНА ДНЯ". 1989 г.

МИР КИНО

- 9.35 КиноНовости.
 9.45 Тереза Рассел, Гэри Бьюзи и Тони Кертис в драме Николаса Роу "НИЧТОЖЕСТВО" (Великобританія). Д-13.
 11.35 Дон Амічі и Джо Мантеня в комедії "ВСЕ МЕНЯ-ЕТСЯ" (США). Д-13.
 13.15 Знай наших! Александр Ільїн, Анатолій Васильєв і Татьяна Мещеркина в воєнній драмі Франческо Розі "ПЕРЕМІРІЕ". В главних ролях: Джон Туттурро і Раде Сербджіна (Італія - Франція - Швейцарія). Д-13.
 15.15 Страна на кінопарте мира. Франція.
 16.10 Білл Пулман, Ірен Жакоб і Гленн Пламмер в острожкетному фільмі "ІСТОРІЯ ДЕЛАЄТЬСЯ ПО НОЧАМ" (Фінляндія - Великобританія - Франція - ФРГ). Д-13.
 17.45 КіноНовости.
 18.00 Лізель Мэттьюс, Лайам Каннінгем і Эландрон Брон в фільм-сказці Аліфонсо Куарона "МАЛЕНЬКАЯ ПРИНЦЕССА" (США). С.
 19.35 Мітчел Гейлорд, Деніел Грин і Дональд Плезенс в боєвіку "АМЕРИКАНСКИЙ РІКІША" (Італія). Д-17.
 21.25 Антуан де Кон і Валентина Варгас в комедії Тома Жілу "ОСТРОВ ВЛЮДО" (Франція). Д-17.
 22.25 КіноНовости.
 23.00 Рік Райдер в боєвіку "МСТИЛЬ" (США). Д-17.

СПОРТ

- 9.00 "Прес-центр"
 9.15 Аеробіка
 9.40 На Всесвітній шахматній Олімпіаді
 10.10 Американський футбол. События недели
 10.40 "НХЛ - Плюс"
 11.10 Гонки на внедорожних автомобілях. Передача из Ісландії
 12.05 "Прес-центр"
 12.20 Аеробіка
 12.45 "Горячий песок". Тележурнал
 13.15 Фігурне катання. Чемпіонська серія Гран-При "Скейт Канада". Показательные виступления.
 15.00 "Прес-центр"
 15.15 Тенніс. Турнір из серії Masters (Штутгарт, Німеччина). Лучші матчи
 17.30 "Фан-клуб американського футбола"
 18.00 "Прес-центр"
 18.15 "Спортивний глобус"
 19.00 "Железний фактор". Тележурнал
 19.30 Хроніка недели
 20.05 "Большой ринг"
 22.05 Спортивні танці. Чемпіонат світу по латино-американським танцям
 23.00 Новости
 23.15 "Щіт и мяч". Передача о баскетболе

Аўторак, 7

НАШЕ КИНО

- 9.05 Ніколай Гринько, Вахтанг Кикабидзе, Александр Каидановский и Евгения Симонова в приключенческом фильме Вениамина Дормана "ЗОЛОТАЯ РЕЧКА". 2 серии. 1975 г.
 10.35 КіноНовости.
 11.20 Федор Дунавецкий, Анастасія Немоляєва, Олег Басилашвили, Інна Чурикова і Владімір Меньшов в кіноновості Карена Шахназарова "КУРЬЕР". 1986 г.
 12.45 Олег Табаков, Елена Проклова, Олег Ефремов і Евгений Леонов в трагікомедії Александра Митты "ГОРИ, ГОРИ, МОЯ ЗВЕЗДА". 1969 г.
 14.15 Василий Шукшин, Лідія Федосеева-Шукшина, Алексей Ванин і Іван Рыков в приключенческому фільмі Вениамина Дормана "КАЛИНА КРАСНАЯ". 1973 г.
 15.55 Мультифильм "Два маньяка, старик і собака". 1997 г.
 16.00 КіноНовости.
 16.10 Борис Сморчков, Александр Абдулов, Александр Каидановский і Евгения Симонова в приключенческом фильме Вениамина Дормана "ПРОПАВШАЯ ЭКСПЕДИЦІЯ". 2 серии. 1975 г.
 17.40 Мультфильм "Колобок, колобок!". 1988 г.
 17.50 Лекарство против стресса. Аркадий Райкін і Людмила Целіковская в комедії Ніколая Достала-ст. і Андрея Тутышкина "СВАДЬБА В МАЛІЙ НОВКЕ". 1967 г.
 18.15 Мультифильм "Колобок" 1988 г.
 19.25 Елена Соловей, Родион Нахапетов, Александр Калягин і Олег Басилашвили в мелодрамі Нікіти Михалкова "РАБА ЛЮБВІ". 1975 г.
 20.15 КіноНовости.
 21.00 Приз "Ніка". Александр Абдулов, Олег Янковський, Евгений Леонов, Вячеслав Тихонов і Александра Захарова в кінофантазії Марка Захарова "УБІТЬ ДРАКОНА". 2 серії. ССРР - ФРГ. 1988 г.
 21.35 КіноНовости.
 22.00 Елена Соловей, Родион Нахапетов, Александр Калягин і Олег Басилашвили в мелодрамі Нікіти Михалкова "РАБА ЛЮБВІ". 1975 г.
 22.35 Завтра в програмі.
 23.00 Алиса Смехова в триллере Александра Баранова і Бахытха Килибаєва "ЖЕНЩИНА ДНЯ". 1989 г.

МИР КИНО

- 9.35 КіноНовости.
 9.45 Річ Рейчел Графіфт і Девід Робертс в фантастичній комедії Піпа Кермела "Я, ОПЯТЬ Я, І СНОВА Я" (Австрія - Франція). Д-17.
 11.10 Лізель Мэттьюс, Лайам Каннінгем і Эландрон Брон в фільм-сказці Аліфонсо Куарона "МАЛЕНЬКАЯ ПРИНЦЕССА" (США). С.
 12.45 Мітчел Гейлорд, Деніел Грин і Дональд Плезенс в боєвіку "АМЕРИКАНСКИЙ РІКІША" (Італія). Д-17.
 14.20 Антуан де Кон і Валентина Варгас в комедії Тома Жілу "ОСТРОВ ВЛЮДО" (Франція). Д-17.
 21.00 КіноНовости.
 21.20 Юрій Яковлев, Людмила Гурченко і Елена Коренєва в комедії Віктора Георгієва "ІДЕАЛЬНИЙ МУЖ". 1980 г.
 21.50 КіноНовости.
 22.45 Завтра в програмі.
 22.50 Лекарство против стресса. Ніколаї Баталов, Анатолій Горюнов і Михаїл Жаров в мелодрамі Нікіти Михалкова "УБІТЬ ДРАКОНА". 2 серії. ССРР - ФРГ. 1988 г.
 22.55 Завтра в програмі.
 23.00 Александр Панкратов-Черній, Владімір Стеклов і Ігор Янковський в боєвіку "ГОРЯЧАЯ ДЕЛАЄТЬСЯ ПО НОЧАМ" (Фінляндія - Великобританія - Франція - ФРГ). Д-13.
 23.45 КіноНовости.
 24.00 Річ Рейчел Графіфт і Девід Робертс в фільм-сказці Аліфонсо Куарона "МАЛЕНЬКАЯ ПРИНЦЕССА" (США). С.
 25.00 КіноНовости.
 26.00 КіноНовости.
 26.15 Деніел Гіллік Клайлберг, Меттью Беррі і Луара Бетті, а також Роберто Беніні в драмі Бернардо Бертолуччі "ЛУНА" (Італія). Д-17.
 27.00 КіноНовости.
 27.15 Деніел Гіллік Клайлберг, Меттью Беррі і Луара Бетті, а також Роберто Беніні в драмі Бернардо Бертолуччі "ЛУНА" (Італія). Д-17.
 28.00 КіноНовости.
 28.15 Деніел Гіллік Клайлберг, Меттью Беррі і Луара Бетті, а також Роберто Беніні в драмі Бернардо Бертолуччі "ЛУНА" (Італія). Д-17.
 29.00 КіноНовости.
 29.15 КіноНовости.
 29.20 КіноНовости.
 29.30 КіноНовости.

Серада, 8

НАШЕ КИНО

- 9.05 Борис Сморчков, Александр Абдулов, Александр Каидановский и Евгения Симонова в приключенческом фильме Бориса Волчка "КОМАНДИР СЧАСТЛИВОЙ ЩУКІ". 1976 г.
 10.40 КіноНовости.
 11.20 Мультифильм "Колобок" 1988 г.
 12.15 Елена Соловей, Родион Нахапетов, Александр Калягин и Олег Басилашвили в мелодраме Нікіти Михалкова "РАБА ЛЮБВІ". 1975 г.
 13.55 Приз "Ніка". Александр Абдулов, Олег Янковський, Евгений Леонов, Вячеслав Тихонов и Александра Захарова в кінофантазії Марка Захарова "УБІТЬ ДРАКОНА". 2 серії. ССРР - ФРГ. 1988 г.
 14.15 Василий Шукшин, Лідія Федосеева-Шукшина, Алексей Ванин і Іван Рыков в приключенческому фільмі Вениамина Дормана "КАЛИНА КРАСНАЯ". 1973 г.
 15.55 Мультифильм "Два маньяка, старик і собака". 1997 г.
 16.00 КіноНовости.
 16.10 Борис Сморчков, Александр Каидановский и Евгения Симонова в приключенческом фильме Бориса Волчка "КОМАНДИР СЧАСТЛИВОЙ ЩУКІ". 1976 г.
 17.35 Любовь по-руски. Галина Беляєва, Олег Янковський, Кирилл Лавров і Леонід Марков в мелодрамі Нікіти Михалкова "РАБА ЛЮБВІ". 1975 г.
 18.00 Елена Соловей, Олег Басилашвили, Валентин Гафт і Станіслав Садальський в трагікомедії Ельдара Рязанова "О БЕДНОМ ГУСАРЕ ЗАМОЛВИТЕ СЛОВО". 2 серії. 1980 г.
 18.30 КіноНовости.
 19.00 Евгеній Леонов, Олег Басилашвили, Валентин Гафт і Станіслав Садальський в трагікомедії Ельдара Рязанова "О БЕДНОМ ГУСАРЕ ЗАМОЛВИТЕ СЛОВО". 1980 г.
 19.30 КіноНовости.
 20.00 Евгеній Леонов, Олег Басилашвили, Валентин Гафт і Станіслав Садальський в трагікомедії Ельдара Рязанова "О БЕДНОМ ГУСАРЕ ЗАМОЛВИТЕ СЛОВО". 1980 г.
 20.30 КіноНовости.
 21.00 Елена Соловей, Родион Нахапетов, Александр Калягин и Олег Басилашвили в мелодраме Нікіти Михалкова "РАБА ЛЮБВІ". 1975 г.
 21.30 КіноНовости.
 22.00 Елена Соловей, Родион Нахапетов, Александр Калягин и Олег Басилашвили в мелодраме Нікіти Михалкова "РАБА ЛЮБВІ". 1975 г.
 22.30 КіноНовости.
 23.00 КіноНовости.

Чацвер, 9

НАШЕ КИНО

- 9.05 Петр Вельяминов, Донастас Баніоніс і Елена Добриврова в приключенческом фильме Віктора Третякова "БОЕВИЙ ПАТРУЛЬ". 1973 г.
 10.40 КіноНовости.
 11.20 Мультифильм "Колобок" 1988 г.
 12.15 Елена Соловей, Родион Нахапетов, Александр Калягин и Олег Басилашвили в мелодраме Нікіти Михалкова "РАБА ЛЮБВІ". 1975 г.
 13.55 Приз "Ніка". Александр Абдулов, Олег Янковський, Евгений Леонов, Вячеслав Тихонов и Александра Захарова в кінофантазії Марка Захарова "УБІТЬ ДРАКОНА". 2 серії. ССРР - ФРГ. 1988 г.
 14.15 КіноНовости.
 15.55 Мультифильм "Два маньяка, старик і собака". 1997 г.
 16.00 КіноНовости.
 16.10 Борис Сморчков, Александр Каидановский и Евгения Симонова в приключенческом фильме Бориса Волчка "КОМАНДИР СЧАСТЛИВОЙ ЩУКІ". 1976 г.
 17.35 Любовь по-русски. Галина Беляєва, Олег Янковський, Кирилл Лавров и Леонід Марков в мелодрамі Нікіти Михалкова "РАБА ЛЮБВІ". 1975 г.
 18.00 Елена Соловей, Олег Басилашвили, Валентин Гафт и Станіслав Садальський в трагікомедії Ельдара Рязанова "О БЕДНОМ ГУСАРЕ ЗАМОЛВИТЕ СЛОВО". 1980 г.
 18.30 КіноНовости.
 19.00 Евгеній Леонов, Олег Басилашвили, Валентин Гафт и Станіслав Садальський в трагікомедії Ельдара Рязанова "О БЕДНОМ ГУСАРЕ ЗАМОЛВИТЕ СЛОВО". 1980 г.
 19.30 КіноНовости.
 20.00 Евгеній Леонов, Олег Басилашвили, Валентин Гафт и Станіслав Садальський в трагікомедії Ельдара Рязанова "О БЕДНОМ ГУСАРЕ ЗАМОЛВИТЕ СЛОВО". 1980 г.
 20.30 КіноНовости.
 21.00 Елена Соловей, Родион Нахапетов, Александр Калягин и Олег Басилашвили в мелодраме Нікіти Михалкова "РАБА ЛЮБВІ". 1975 г.
 21.30 КіноНовости.
 22.00 Елена Соловей, Родион Нахапетов, Александр Калягин и Олег Басилашвили в мелодраме Нікіти Михалкова "РАБА ЛЮБВІ". 1975 г.
 22.30 КіноНовости.

Пятніца, 10

НАШЕ КИНО

- 9.05 Кінокалендарь. К юбілею Людмили Гурченко. Людмила Гурченко, Армен Джигарханян і Евгений Кіндінов в мелодрамі Віктора Третякова "ПРИЗНАТЬ ВИНОВНЫМ". 1983 г.
 10.35 КіноНовости.
 11.20 Мультифильм "Колобок" 1988 г.
 12.15 Елена Соловей, Родион Нахапетов, Александр Калягин и Олег Басилашвили в мелодраме Нікіти Михалкова "РАБА ЛЮБВІ". 1975 г.
 13.55 Мультифильм "Колобок" 1988 г.
 14.00 Евгеній Леонов, Олег Басилашвили, Валентин Гафт и Станіслав Садальський в трагікомедії Ельдара Рязанова "О БЕДНОМ ГУСАРЕ ЗАМОЛВИТЕ СЛОВО". 1980 г.
 14.30 КіноНовости.
 15.00 КіноНовости.
 16.00 Евгеній Леонов, Олег Басилашвили, Валентин Гафт и Станіслав Садальський в трагікомедії Ельдара Р

2 лістапада 2000 г.

7

РЭКЛАМА Тэлефон: (0152) 72-29-96, 72-37-14

ПРАДАЮ

▼ Дом у г.п. Рось з надзелам (6 сотак). Прапаноўца варыянты. Тэл. 31-02-20.

▼ Гараж для мікрааутобуса альбо мяняю на прычэп да легкавога аўтамабіля. Тэл. 44-68-27.

▼ «ЗАЗ-40» на запчасткі. Тэл. 71-02-19.

▼ Капот «Ford Sierra», вельмі танна; тэлевізор «Гарызонт-206», кошт - 8 у.а. Тэл. 2-65-60.

▼ 2-пакаёвую кватэру (2-і паверх) у раёне вуліцы Пушкіна: хатня рэчы, сцэнка, кухня, стол, крэсла, канапа, тумбо. Тэл. 33-30-98.

▼ 4-пакаёвую кватэру чэшскай планіроўкі (2-і паверх) ці мяняю. Тэл. 31-05-69.

▼ 2-пакаёвую кватэру ў г.Ліе (4-ы паверх, тэлефон). Тэл. 72-51-71.

▼ Камп'ютар. Тэл. 72-29-96 (акрамя серады і выхадных - з 10.00 да 18.00) ці 44-69-03 (штодзень, пасля 19.00).

▼ Каліяску-двойку для двайніцай. Тэл. 76-39-68.

▼ Два новыя ложкі (1,5); пісъмовы стол, б/у. Тэл. 2-44-77. Набор мягкой мэблі: два крэслы-ложкі, канапа-ложак. Можна паасобку. Тэл. 76-19-29.

▼ Халадзільнік «Снайге-10», б/у. Тэл. 31-87-95.

▼ Баян «Тульскі». Тэл. 72-67-98 (пасля 18.00).

▼ Каракулаева футра (памер 46-48), норковую шапку, жаночы і мужчынскі кожухі, штучнае футра, мужчынскія боты (памер 42), мужчынскую куртку, паліто. Тэл. 6-11-40.

▼ Жаноче паліто з цёмнай плащоўкі на натуральнай шарсцяной падкладцы (памер 48-50, кошт - 5000 рублёў), мужчынскае драпавае паліто (памер - 52-54, рост 185-192, кошт - 4000 рублёў). Тэл. 33-46-02.

Дробную бульбу.
Тэл. 72-59-38.

▼ Старажытную шафу. Тэл. 44-26-71, 72-21-23.

▼ Металічную цяплюцу пад шкло. Тэл. 75-33-55.

▼ Фаеркі, пераключальнікі да электраліті. Тэл. 74-11-38.

▼ Ударную ўстаноўку; фотапарараты «ФЭД-3», «Эликон-Автофокус», «Эликон-535»; магнітафон «Маяк-205-стэ-

рэ», кнігу «Былины П.И.Рябініна-Андреева», 1940 г. Тэл. у Ваўкавыску 96-1-83.

▼ Кнігі: В.П.Грычкевіч «От Немана к берегам Тихого океана», Менск, 1982 г.; В.П.Грычкевіч «С факелом Гіппократа», Менск, 1987 г.; Э.А.Ляўкоў «Маўклівыя сведкі мінушчыны», Менск, 1992 г.; А.Т.Федарук «Садо-парковое искусство Белоруссии», Менск, 1989 г. ды іншыя. Дасылайце замовы на адрес: 246024, г.Гомель, вул. Свярдлова, 56 (А.В.Копаль) альбо тэлефанайце на нумар у Гомелі 3-16-39 (пасля 19.00).

▼ Даізячную шубу (паўшубак) зялёнага колеру, б/у (на ўзрост ад 9 да 13 гадоў). Танна. Тэл. 47-32-06.

КУПЛЮ

▼ Машыну чарназёму альбо торфу з дастаўкай. Тэл. 72-70-60.

▼ Відэа-прыстаўку «Sony PlayStation», б/у. Тэл. 2-69-92.

▼ Настольную лямпу. Танна. Тэл. прац. 72-37-14, 72-29-96 (з 10.00 да 18.00, акрамя серады і выхадных, запрасіць Святлану).

▼ Невялікую ракавіну-ўмыўальнік для ваннага пакоя, можна б/у. Танна. Тэл. 47-32-06.

▼ Кухонны камбайн «Мрыя-2» на запчасткі. Звяртадца, в.Путрышки, вул.Альшанава, 85.

▼ Сухую неабразную дошку (таяшчыня - 50 мм); пярэднія крылы да «Волгі ГАЗ-24». Тэл. 74-11-38.

▼ Актыварыят, старая манеты, узнагароды, гадзіннікі. Тэл. 72-02-26.

▼ Стартар да «Явы». Тэл. 99-25-41.

▼ Старая піўная бутэлька з надпісамі на шкле. Тэл. 75-33-55.

▼ Бензін у любой колькасці. Тэл. 99-49-96.

▼ Саджанцы элеўтэракоку. Тэл. 2-69-31 (запрасіць Яўгена).

МЯНЯЮ

▼ 4-пакаёвую кватэру і пакой (18 кв.м). Разгледжу любыя варыянты. Тэл. 76-28-02.

▼ Бытоўку (ДСП) на прычэп да легкавога аўтамабіля альбо прадаю. Тэл. 44-68-27.

ПАСЛУГІ

▼ Распрацоўка праграмаў, установка Windows ды інш.; рэпетытарства па камп'ютары. Тэл. 74-02-31.

▼ Урокі класічнай ігры на гітары на аснове сцілага вывучэння элементарнай тэорыі музыкі і музычнай гармоніі. Тэл. 72-16-55.

▼ Камп'ютарны набор, раздрукобка на лазерным прынтары. Тэл. 5-36-02 (запрасіць Юлію).

▼ Балконныя рамы (кошт 1 кв. метра - 9 у.а.), дзвёры ўваходныя міжпакаёвыя, звяр-

талонна абшыўка (кошт 1 кв.метра - 6 у.а.); кладзені шведскую падлогу са свайго матэрыйалу і матэрыяльны замоўцы. Тэл. 74-11-38.

▼ Набор тэкстаў, табліцаў на камп'ютары. Раздрукобка на струйным альбо матырочным прынтары. Танна. Не ававязкова на Вашай паперы. Тэл. 93-53-56.

▼ Рэпетытарства па ангельскай мове. Дасведчаны высокакваліфікаваны педагог. Тэл. 72-62-79.

▼ Беларуская, расейская, ангельская, балгарская, польская мовы: пераклады, індывідуальныя заняткі. Тэл. 2-85-77.

▼ Ангельская мова: афармленне дакументаў, анкетаў, пераклады. Тэл. 31-15-83 (запрасіць Аляксандра).

▼ Рамонт каляровых тэлевізораў. Установка ПАЛ, дыстанцыйнага кіравання, тэлетэксты. Ліцэнзія N1243, выдадзеная МП да 2004 года. Тэл. 31-37-05.

▼ Рэпетытарства па ангельскай і немецкай мовах. Переклады. Тэл. 6-12-71 (пасля 18.00).

▼ Ангельская мова для ўсіх. Тэл. 76-38-02.

▼ Клады печы, каміны. Хутка, яканса, надзеіна і прыгожа. Тэл. 6-46-32.

▼ Дапамагу ў выкананні задачаў, кантрольных курсавых і дыпломных работай па любых будаўнічых канструкціях, супраціўленню матэрыялаў, тэрэтычнай тэхнічнай ды будаўнічай механіцы. Тэл. 72-16-55.

▼ Рэпетытарства па фізіцы. Дапамагу ў рагненні задачаў, кантрольных работай. Тэл. 76-55-14 (запрасіць Юрыя).

▼ Усё па беларускай, ангельской і лацінскай мовах. Тэл. 33-21-83.

▼ Выраб ксеракопіяў у вялікай колькасці. Пасведчанне N17955. Тэл. 44-14-33 (з 12.00 да 14.00).

▼ Рэпетытарства па хіміі, біялогіі. Тэл. 31-50-27.

▼ Набор тэкстаў на камп'ютары, сканаванне, раздрукобка на матырочным прынтары. Тэл. 76-55-16.

▼ Ангельская мова: пераклады і кантрольныя работы. Хутка і яканса. Тэл. 31-15-83.

▼ Абследаванне і лячэнне хранічных захворванняў па методыцы Р.Фоля. Ліц. МЗ РБ N224 да 30.XII.2001 года. Тэл. (8-017) 258-88-14.

Доктар С.Каліда
Інтэнсіўная псіхатэрапія алкалізму, залішній вагі. Найноўшыя методы. Тэл. 74-35-46 (да 18.00). Ліц. N796 па 23 сакавіка 2004 г., МЗ РБ.

▼ Відэаздыма. Яканса, прафесійна выканаем работы па стварэнню відэофільма, відэакліпа, рэкламнага роліка. Ліцэнзія N613, выдадзеная МК да 2004 года. Вызяджаем на месца здымкі на сваім транспарце. Звяр-

тацца: 231900, Гарадзенская вобласць, г.Ваўкавыск, а/с 17. Тэл. 2-34-86.

РОЗНАЕ

▼ Шукаю працу на прадпрыемстве па рамонту і зборцы мэблі. Тэл. 44-39-15.

▼ Міжнародная мова экспранта. Новыя сабры! Карыстайся шанцам! Усё геніяльнае проста. Ад Вас: канверт са зваротным адресам + купон б/а. Лісты дасылайце на адрес: 246008, г.Гомель-8, а/с 9.

▼ Прапішу двох чалавек. Тэл. 6-83-19.

▼ Шукаю працу на прадпрыемстве па падшыўцы і падклейванні падэшваў у абутку. Тэл. 31-77-41.

▼ Здыму 1-пакаёвую кватэру з тэлефонам і мэбліяй на адзін месяц. Тэл. 5-33-58 (запрасіць Святлану).

▼ Здаю напракат вясельную сукенку з вальмам (фатой). Танна. Тэл. 71-02-19.

▼ Здаю пакой на суткі. Тэл. 72-07-40.

▼ Шукаю працу на прадпрыемстве па падшыўцы і падклейванні падэшваў у абутку. Тэл. 31-77-41.

▼ Ахвотныя атрымальцы кнігу Міколы Ермаловіча «Беларуская дзяржава Вялікага княства Літоўскага» дашліце замову, свой паштовы адрес і 2300 рублёў на адрес: 220131, Менск-131, п/с 268 (Алесю Міхайлавічу Сабаленку). Кнігу атрымавеце праз пошту. У Менску кнігу Міколы Ермаловіча можна набыць у сядзібе ТБМ, што месціцца ў Менску па вуліцы Румянца, 13. Тэл. 284-511.

▼ Стажыгальныя рэцэпты народнай медыцыны. Ад Вас: замова, канверт са зваротным адресам + купон б/а. Адрес: 246008, г.Гомель-8, а/с 9.

▼ Шукаю працу бухгалтара на прадпрыемстве. Досведчанне

працы - 7 гадоў, маю вышэйшую адукцыю, умею працаўца на камп'ютары. Тэл. 91-93-68 (з 9.00 да 12.00).

▼ Ручное вязанне. Тэл. 72-58-94.

▼ Супрацоўнікі рэдакцыі ПАГОНІ нагадваюць чытачам, якія дасылаюць аўтавы ў рубрыку «Знаміствы», пра неабходнасць указаваць напісканы купон нумар паштавага адзялення сувязі і сваёй абанэнцкай скрыні, альбо пакідаць наступную інфармацыю: індэкс паштавага адзялення, «да запатрабавання, прад'яўніку пашпарта ці іншага дакумента...»; ці прыходзіць у рэдакцыю з купонам аўтавы і сваім пашпартарам. Гэта дасыць усе падставы меркаваць, што аўвесткі наконт знаёмстваў належала чытачы, а не тым, хоць жадае з вас пажартаваць.

ЗНАЁМСТВЫ

▼ Хлопец без шкодных звычак, нармальная целаскладу, жадае пазнаёміцца з дзяўчынай для сур'ёзных адносін і вялікага кахання. Пісаць: 230012, г.Гродна, да запатрабавання, прад'яўніку пашпарта N388556.

▼ Пазнаёмлюся з прыстойным мужчынам,

2 лістапада 2000 г.

8

ПЯРЭСТЫ КУТ

20-годдзе Уладзіміра
Захараўа

Гарадзенскі гітарыст Уладзімір Захараў адзначаў свой 20-гадовы юбілей на сцэне. Канцэрты, якія арганізавала з этай нагоды абласная філармонія, праішлі з поўным аншлагам.

Уладзімір граў як творы айчынных аўтараў, так і транскрыпцыі лаціна-амерыканскіх, гішпанскіх і аргенцінскіх кампазітараў. Уласныя творы маэстра з «Дзіцячага альбома» можна было не толькі паслуhabаць. Так бы мовіць, жывую карцінку стварала група сучаснай харэаграфіі «ТАД», з якой спадар Захараў супрацоўнічае, ўжо калі пяці гадоў.

Уладзімір Захараў - лаўрэат міжнародных конкурсаў у Кракаве і Гданьску, адзін з трох магістраў масацаў на Беларусі. Ягонае імя нават ёсьць у пятym томе «Беларускай энцыклапедыі». Уладзімір ужо запісаў два кампакт-дыскі і зараз шукае спонсараў для іх тыражавання.

Лета Уладзімір Захараў

Жарсць Уладзіміра Захараўа - гітара
Фота Валерый Кавалеўскага

правёй у Гішпаніі, выступаючы на фестах. А сёня ён выкладае ў музичным вучылішчы і працуе на палову стаўкі ў Гарадзенскай абласной філармоніі, дзе мае заробак ў 15 тысяч рублёў. Менавіта столькі атрымліваючы на Беларусі артысты, салісты, інструменталісты вышэйшай катэгорыі са стажам звыш 15-ці гадоў - амаль як прыбіральщики.

Дарэчы, канцэрты Ула-

дзіміра Захараўа былі першымі ў новай камернай зале Абласной філармоніі. Як паведамілі нам яе супрацоўнікі, гэта яшчэ не было афіцыйнае адкрыццё залы. То-сё ёшчэ будзе зменена: напрыклад, колькасць месцаў скароцца да 150 (зарас іх болей як 200), а крэслы будуть паставленыя такім чынам, каб было лепш відаць сцэну.

Юлія Дарашкевіч

«Нёман» закрыў сезон у Гродне

У аўторак, 31 кастрычніка, гульню ў менскім «Тарпеда-МАЗ» наш «Нёман» скончыў футбольны сезон у Гродне.

Апошняя гульня не гарадзенскім стадыёнам праішла на мажорнай ноце - «Нёман» перамог суперніка 2:1.

Чэмпінат, які стаўся для «Нёмана» надзвычай удалым, нашая каманда, нягледзячы на яшчэ адну гульню, скончыць у кро-ку ад медалёў - на чацвёртым месцы.

Гарадзенскім аматарам футболу заста-еца толькі чакаць магчымага ўдзелу «Нё-мана» ў Кубку Інтэрната.

Павал Мажэйка

Украінцы запрашаюць у гості

У нядзелью, 5 лістапада, у актавай зале Гарадскога Дома культуры адбудзеца «Дзень украінскай культуры».

Арганізуе свята украінская суполка «Барвінок». У праграме - канцэрт музычных калектываў з Украіны і Беларусі, сустрэчы з цікавымі людзьмі.

Пачатак мерапрыемства - а 15-й гадзіне ў актавай зале.

Уваход вольны.

СОСТАЙ-PARTY з лагодным дэндзі

Кіношная моладзь за 30 тысяча «зайчыкаў»

Няма чаго казаць пра гаротны стан айчыннага кінематографа, якога зараз па сутнасці ўжо няма. Вядома, з прычыны адсутнасці грошай. Няма кіношнай традыцыі, пераемнасці кадраў... Але некалі нешта ж было! Здымаў чудоўныя карціны на «Беларусьфільме», гадавалі кінарэжысёраў...

Вось і летась, пасля шматгадовага перарыву, не-безвядомы Mixail Ptaščuk набраў паводле сур'ёзнага конкурсу ў Беларускую акаадэмію мастацтваў групу з сямі маладых кінарэжысёраў. Ідэя, канешне, шляхетная - адраджэнне нацыянальнага кінематографа. Што з гэтага атрымалася - невядома. Пасля года навучання трох чалавекі пакінулі групу з ідэалагічных прычынай. А то з-за таго, што за сваю жабрацкую стыпендыю ў 6 000 рублёў у месяц яны анікі бы не здолелі зняць у якасці студэнцкай працы нават прымітывную кароткаметражку. Паважаны маэстра M. Ptaščuk вучыць: маўляў, рэжысёр сам павінен здабыць грошы на карціны. Для яго, як мэтра,

што мае вядомасць, магчы-масцяў шмат: дзяржбюдзэт, айчынныя і замежныя фондатары, дый «башк'я» спрыяле за лаяльнасць. А што ёсьць у студэнтаў, акрамя дзіркі ў кішэні?

У маладых ёсьць ідэі ды жаданне. І яны неяк выкруціліся! Наздымалі за лета кароткаметражак. Праўда, узімлі праблемы з мантажам. Дзве студэнцкія працы нават купіў Белвідэацэнтр. А рэжысёры-пачаткоўцы атрымалі... па 30 тысяч «зайчыкаў». Такім чынам Белвідэацэнтр купіў стужкі ніжэй за іх сабекошт! А вы, дэбютанты, маўляў, падзякуюце, што і гэта атрымалі. Зразумела, што ані аktorам, ані іншым асобам, што дапамагалі ў здымках, не дасталося ни

Юры Гумянюк

капейкі. Пра аўтарскае права нават і гаворкі не было. Ну проста супер!

Шкада гэтых студэнцікаў. Бо як падумаеш, колікі яшчэ разоў іх прыніяць за чатыры гады навучання сакрэтам кінамастэрства, дык не паверыш, што яны датрываюць да піясцівага фіналу і створаюць урэшце нацыянальнае кіно.

А пакуль у айчынным кінематографе вядуць рэйтынг таварыши асяронкі.

Юры Гумянюк

Рэгістрацыйны нумар 597. Нумар газеты надрукованы ў Гарадзенскім абласным унітарным паліграфічным прадпрыемстве «Гродзенская друкарня». Адрес: 230023, г. Гродна, вул. Паліграфісту, 4. Замова 3 397 Наклад 7 250 Нумар падпісаны да друку ў 16.00 01.11.2000 г.

1. Кідалная зброя для палявання; вострые зубчастыя наканечнікі з каменем, косці ці металу, змацаваны з драўляным дзяржаннем. 2. Точаны фігуры слупок поручняў. 3. Фарба, якая здабываецца з марскіх лішайнікаў. 4. Месцы ў гарачай пустыні, дзе ёсць вада і расліннасць. 5. Да складны памер якіх-небудзь предметаў вытворчасці. 6. Від несалодкага пячоння. 7. Спякота, духата. 8. Матэрыял разбурэння горных пародаў, якія цягніе і адкладае перад сабою, па баках, пад целам ледавік падчас свайго руху.

1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				

Гарадскон

Baran (21.03-20.04). Стрымлівайце свае падсвядомыя імпульсы і неўтаймаваныя жаданні, каб пазбегнуць дэпрэсіі ды нервовых зрываў.

Bык (21.04-20.05). Паспрабуйце не засядржвацца на няўдачах і нястрайджацца на надзеях, якія, мажліва, з'яўлююцца знакам для таго, каб трохі суняць амбцыі.

Bliznity (21.05-21.06). Ваша новае знаёмства абыаце стаць працяглым захапленнем. Аднак прычынаў губляць галаву няма анякіх.

Rak (22.06-22.07). Не надавайце занадта вялікага значэння мімалётным сустрэчам. Пашукайце іншыя падыходы да сваіх проблемаў.

Lej (23.07-23.08). Вам не

варта расслабляцца, бо канкурэнты не дрэмлюць. Дакажыце ўсім, што Вас яшчэ рана скідаць з раунку.

Panna (24.08-23.09). Усе закінутыя справы патрабуюць вырашэння, бо нарасташаюць новыя праблемы. Залог Вашага поспеху - раўнавага і душэўнай гармоніі.

Shala (24.09-23.10). Вашы ідэі паспяхова рэалізуюцца, аднак прыбытак будзе крыху меншым за чаканы. Сачыце за здароўем.

Skarpien (24.10-22.11). Фінансавыя праблемы, што на першы погляд пададуцца Вам страшнымі, вырашаны надзвычай лёгка. Ваш козырь - абалыннасць.

Stralec (23.11-21.12). Больш працяглы час право-

дзяцьце са свяякамі. Адпачынак побач з роднымі і блізкімі людзьмі - найлепшы бальзам для Вашай нервовай сістэмы.

Kazjrog (22.12-20.01). Пазбягайце канфліктных сітуацый на працы і беражыце кашалёк - вялікая вегадносць непатрэбных растрат.

Vadalej (21.01-19.02). Аптымальны дэвіз гэтага тыдня - справы пачакаюць. Тым больш, што фінансы і праца дазваляюць расслабіцца.

Riby (20.02-20.03). Не прымайце блізка да сэрца прамлемных момантаў ў стаунках з блізкімі. На самой справе не ёсць так сур'ёзна, як Вам падаецца.

Гарадзенскія гісторыкі паказалі ўзор змагання

21 кастрычніка ў Беластоку завяршылася двухдзённая гісторычная канферэнцыя «Змаганне за беларускую дзяржаваўніцтва ў ХХ стагоддзі». Арганізаваная Беларускім гісторычным таварыствам канферэнцыя стала першай у гісторыі на падобную тэму. У ліку 30 дакладаў былі пададзены і шэсць дакладаў гарадзенскіх гісторыкаў. Алеся Смолянчук выступіў на тэму «Беларускі нацыянальны рух і краёвая ідэя», Сяргей Пілаварчык - «Беларуская сацыял-дэмакратыя: стан і перспектывы». Сяргей Сноп і Павал Мажэйка вялі размову адпаведна пра «Аднаўленне савецкіх праваўных і судовых установаў у Заходній Беларусі ў перыяд 1944-1953 гадоў» і «Незалежніцкі паміжнікі беларускай моладзі ў сярэдзіне 80-х гадоў». Прыстойным узроўнем даследавання вызначаліся таксама і выступленні Сяргея Токія і Эдуарда Мазько.

Арганізаторка канферэнцыі, выкладчыца кафедры беларускай культуры ў Беластоцкім універсітэце Алена Глагоўская была вельмі ўражаная гарадзенцамі: «У выступленнях гарадзенцаў адчуваецца зусім іншы, чым у астатніх гісторыкаў, падыход да дзяржаваўніцтва. Сяргей Токія, які на прыкладзе канкрэтнай рэчаіснасці даваенай Польшчы, канкрэтнай гміны паказаў, як стварыўся ідэя беларускай дзяржаваўніцтвы. Хацелі ўрэшце рэшт ацаніць, чым была БССР у аспекте рэспубліканскай Савецкай Саюза.

Аднак, як лічыць Алена Глагоўскую, не ёсць атрымалася: «Не ўдалося пачучы даклад пра ролю апазіцыі ў становленні беларускай дзяржавы ў 1990 годзе і пазней. Такі аналіз апазіцыі да памог бы зразумець сённяшніе становішча беларускай дзяржавы. Хацелі і палітычныя партыі, але як сама па сабе, беларускай дзяржаваўніцтве не была асветленая ані ў адным даследаванні.

Сеняшнія беларускія дзяржавы не мае сваёй канцепцыі развіцця Беларусі. Но то, што адбываецца сцёня, відавочна, не ёсць рэалізацыйнай канцепцыі ў беларускай дзяржаваўніцтве. Гаварыць пра нацыянальную ідэю, пра палітычныя партыі, але як сама па сабе, беларускай дзяржаваўніцтве не была асветленая ані ў адным даследаванні.

Сеняшнія беларускія дзяржавы не мае сваёй канцепцыі развіцця Беларусі. Но то, што адбываецца сцёня, відавочна, не ёсць рэалізацыйнай канцепцыі ў беларускай дзяржаваўніцтве. Гаварыць пра нацыянальную ідэю, пра палітычныя партыі, але як сама па сабе, беларускай дзяржаваўніцтве не была асветленая ані ў адным даследаванні.

Іван Паўленак

ПАГОНЯ

Заснавальнік:
культурна-асветніцкі фонд
«Вацькаўшчына»